

7-8

LESU ZDAR

Časopis lesníků a přátel lesa

ročník 11
2005

LČR navyšují mzdy zaměstnancům

Na návštěvě: Krajský inspektorát Liberec

Z Čech až na konec světa – Chile

Jak se žije na zámku

Pomáháme ohroženým druhům – tetřev hlušec

Partnerství

Lesy České republiky, s.p. se od začátku července staly na dva roky generálním partnerem federace Spastic Handicap-Česká federace sportovců s centrálními poruchami hybnosti. Generální ředitel LČR Vladimír Blahuta podpis této smlouvy komentoval: "Jsme rádi, že jsme jméno naší firmy mohli spojit s těmi, kteří skutečně potřebují pomoci a kteří se navíc sportem a aktivitou snaží překonávat nástrahy, jež jim připravil krutý osud."

Díky pomoci od Lesů ČR se budou moci tito mladí handicapovaní sportovci, kteří patří mezi nejvíce postižené, připravovat nejen na sportovní akce doma, ale také na mezinárodní scéně, odkud pravidelně vozí velké množství medailí a skvěle reprezentují naši republiku. Spastic Handicap je jedním z největších svazů sdružených v Unii zdravotně postižených sportovců ČR. Působí na území celé ČR ve 12 sportovních klubech, kde vytváří kvalifikované zázemí pro 4600 sportovců se spastickým a jiným tělesným postižením, zejména děti a mládež.

"Jménem našich členů chci poděkovat státnímu podniku Lesy České republiky, že se rozhodl spojit své jméno s postiženými sportovci. Jejich prostřednictvím bude veřejnost průběžně informována o šlechetnosti vedení státního podniku," řekl předseda federace František Janouch.

Spastic Handicap-Česká federace sportovců s centrálními poruchami hybnosti,

- zkráceně: Spastic Handicap
- předsedou je pan František Janouch
- federace sídlí v Teplicích, Jaselská 355, PSČ 415 03
- kancelář v Praze: Na Zámecké 11, Praha 4, PSČ 140 00

OBSAH

- 4 LČR navyšují mzdy zaměstnancům
- 5 Exkurze u rakouských kolegů
- 6 Na návštěvě: Krajský inspektorát Liberec
- 13 Červenec a srpen
- 14 Přesné zjišťování množství těžby pomocí jednoduchého programu
- 16 Lesnictví v Lotyšsku
- 18 Z Čech až na konec světa – Chile
- 22 O dokumentu Obora – místo v krajině
- 24 Jak se žije na zámku?
- 28 Celostátní přehlídka SOČ
- 29 Saské letní hry 2005
- 30 Hrad Valečov rozzářil dětský smích
- 32 Ohrožené druhy – tetřev hlaušec
- 34 SOUL Bzenec na pomoc evropské integraci
- 34 Vstavače na Mokřadní louce u Jelenice
- 35 Panoráma
- 37 Vznikla Nadace dřevo pro život
- 38 Napsali o nás
- 39 Nové publikace
- 40 Informujeme

ÚVODNÍ SLOVO

Vážení čtenáři,

Dovolte mi, abych se k Vám obrátil v tomto prázdninovém a dovolenkovém čase s poněkud odlehčeným úvodním slovem. I když práce je dost a ještě je mnoho kroků před námi, tak nejen práci živ je člověk, tedy také lesník a přítel lesa.

České lesy právě nyní otvírají svou náruč pro statisíce rekreatantů od dětí po seniory a jsou připraveny poskytnout jim odpočinek, úlevu od všedních starostí a mnoho radosti, třeba při nálezů pěkných hříbků či spatření plachých obyvatel lesa. Bereme to jako samozřejmost a nepozastavujeme se nad tím, že les má své správce, vyžaduje od nich odbornou erudici a mnohaleté zkušenosti nejen k tvorbě obnovitelné suroviny, tedy dřeva, ale právě té pohody, která při návštěvě lesa vzniká.

S přáním příjemně prožitých prázdnin a dovolených bych se nejdříve chtěl obrátit na přátele lesa a vůbec všechny návštěvníky. Nebudu vám připomínat zásady chování v lese, sami to dobře víte a my jsme zase přesvědčeni, že vandalů je mizivé procento. Využijte všech možností, které vám les nabízí a pokud se vám bude zdát, že něco není v pořádku, mějte trpělivost. Les v průměru roste déle než 100 let a některé věci přes veškerou naši snahu nelze měnit okamžitě. Ale pracovníci Lesů ČR dělají maximum, to mi věřte.

Mým kolegyním a kolegům přeji, aby si odpočinuli. Aby na chvíli zapomněli na provozní starosti a pokud při svých dovolených někdy zabrousí do lesů, našich i cizích, aby spíše vnímali krásu než problémy s těžbou či zalesněním. Víím, že to jde těžko, že každý z nás je svým povoláním postižen, ať už si to přizná či nikoliv. Ale teď je čas na odpočinek, na naše blízké, na koníčky, a obecně na dobítí baterií a získání energie, kterou my všichni od revírníka či lesního dělníka po generálního ředitele budeme potřebovat. Takže na závěr všem přeji příjemné prožití dovolených, hodně sluníčka i sem tam nějakou přepršku a mnoho pohody mezi vašimi blízkými. >>>

Ing. Vladimír Blahuta,
generální ředitel státního
podniku Lesy České republiky

LESU ZDAR

Časopis lesníků a přátel lesa

Adresa redakce: LČR, s. p., Přemyslova 1106, 501 68 Hradec Králové
tel.: + 420 495 860 265 (276), fax.: + 420 495 262 391
e-mail: karas@lesycr.cz, panenka@lesycr.cz, grepl@lesycr.cz

Vydává: Lesy České republiky, s. p., Přemyslova 1106, Hradec Králové 8
IČ: 42196451, Evidenční číslo Ministerstva kultury: 11416, ISSN 1214-4835

Redakční rada:

Předseda: Ing. Václav Lidický; Členové: Ing. Vlastimil Hudeček, Ing. Jaromír Latner, CSc., Ing. Pavel Starý, RNDr. Jiří Stonawski, Ing. Lubomír Šálek; Odpovědný redaktor: Ing. Jaroslav Karas; Redaktor: Jaroslav Panenka, Petr Grepl; Grafická úprava: DORLAND, spol. s r. o.

(Podpsané články nemusí nutně vyjadřovat stanovisko vydavatele)

Tiskne: Tiskárna Nové Město, s. r. o.; Přetisk povolen pouze se souhlasem redakce
(Uzávěrka příštího čísla 14. 8. 2005)

Rg1-1994

Ilustrační foto na obálce: titulní strana – J. Karas
zadní strana – P. Grepl

LČR navyšují mzdy zaměstnanců o šest procent

Státní podnik Lesy České republiky zvyšuje od druhého pololetí svým zaměstnancům mzdu v průměru o šest procent. Oznámil to v pondělí 18. 6. 2005 generální ředitel státního podniku Vladimír Blahuta. „Kolektivní smlouva nás zavazovala k navýšení o tři procenta, ale také jsme našim zaměstnancům slíbili, že v případě příznivých hospodářských výsledků může být toto navýšení vyšší. A to jsme splnili.“

Ekonomický ředitel Lesy ČR Zdeněk Cába vysvětlil, že zvýšení mzdy, k němuž došlo díky dosaženým hospodářským výsledkům, se týká všech zaměstnanců státního podniku od 1. 7. Dělnické profese budou mít zvýšené tarifní mzdy o 6 %, technicko-hospodářských pracovníků se bude úprava mezd týkat tak, že o 3% jim budou navýšeny základní mzdy a o další 3 % pohyblivá složka mzdy.

Na pracovním setkání, jehož se zúčastnili i představitelé odborů, včetně předsedy Odborového svazu dřeva, lesy, voda Rudolfa Kyncl, se sice hovořilo o zvýšení mezd o 6%, ve skutečnosti je však tento rozdíl ještě výraznější. „Za první pololetí byly mzdy navýšeny o 4,8 % procenta, což je v porovnání s kolektivní smlouvou zaručených třech procent znatelný rozdíl, v němž ještě není započítána část odměn,“ řekl vedoucí odboru personalistiky Jiří Pospíšil. „Po červencové úpravě mezd můžeme konstatovat, že kolektivní smlouva ve státním podniku Lesy ČR bude v roce 2005 splněna ve všech bodech a výrazně překročena v objemu mzdových prostředků.“

Mzdové úpravy, o nichž rozhodlo vedení státního podniku po jednání s odboráři na začátku července, komentoval také R. Kyncl, pro něhož bylo pracovní setkání s vedením Lesů ČR vůbec první v historii tohoto státního podniku, takže použil přirovnání o tlusté čáře za dosavadními vztahy. „Vážím si postoje představitelů Lesů ČR za splnění slibů, že se dobré hospodářské výsledky projeví na ohodnocení zaměstnanců, což u mnohých firem nebývá zvykem,“ dodal předseda Odborového svazu dřeva, lesy, voda. „Jsem rád, že jsme nastolili úspěšný dialog. Máme všichni zájem na tom, aby české dřevo sloužilo domácím dělníkům, firmám i uživatelům, jako je tomu zvykem v Evropské unii. A aby práci v českém lese nacházel především český dělník.“ >>

Mgr. Václav Bendl,
Generální ředitelství LČR, OTP
Foto: Petr Grepl

předseda Odborového svazu dřeva-lesy-voda Rudolf Kyncl
a generální ředitel LČR Vladimír Blahuta

zleva: ekonomický ředitel Zdeněk Cába, předseda odborového svazu Rudolf Kyncl, generální ředitel Vladimír Blahuta, výrobně-technický ředitel Karel Luňák a personálně-správní ředitel Vladimír Sova

proslov ekonomického ředitele Zdeňka Cábě k přítomným

účastníci jednání vedení LČR se zástupci odborů

Na pozvání rakouských kolegů

V pondělí 27. června 2005 se uskutečnila návštěva delegace zástupců státního podniku Lesy České republiky v Rakousku u státních lesů zastoupených kolegy z Kremsu. Garantem setkání z rakouské strany byl Dipl. Ing. Dr. Wolfgang Chaloupek, vedoucí lesního závodu Waldviertel-Voralpen der Österreichischen Bundesforste AG.

prezentace rakouského lesnictví panem W. Chaloupkem

pohled na porosty lesního závodu Waldviertel-Voralpen

Setkání a vlastní náplň návštěvy byly rozděleny na dvě části. První se týkala obeznámení se s principy fungování lesnictví v Rakousku, dále pak proběhla prezentace lesnické politiky a hospodaření v lesích, které jsou ve správě státních lesů Österreichische Bundesforste AG. Prezentaci připravil p. W. Chaloupek ve spolupráci s Dipl. Ing. RNDr. Pavlem Kitzbergerem.

Druhou část návštěvy pak tvořila exkurze do porostů lesního závodu Waldviertel-Voralpen. Zde bylo kromě představení základních údajů o lesním závodu demonstrováno pěstování douglasky tisolisté. A to nejen jako podpůrné, ale i jako jedné z důležitých hospodářských dřevin. Účastníci exkurze byli obeznámeni s principy pěstování douglasky v tamějších podmínkách, a to od zalesňování touto dřevinou, její výchovou až do mýtního věku. Dále následovaly ukázky hospodaření ve smíšených porostech, jejich výchova a v neposlední řadě též skloubení nejen pěstební činnosti, ale lesnického hospodaření jako celku s principy ochrany přírody a životního prostředí.

Nelze nezmínit a současně i nepoděkovat za skvělé zázemí a zorganizování návštěvy, za poskytnuté informace i vstřícnost a obětavost všech, kteří se na uspořádání tohoto setkání podíleli.

Je známo, že lesnictví v Rakousku svého času prodělalo též rozsáhlou reformu a transformaci. Vzhledem k tomu by bylo vhodné a pro naši nejen odbornou lesnickou veřejnost zajímavé seznámit se podrobněji s jejím průběhem, se změnami, které se u našich jižních sousedů v tomto ohledu udály, a jak se s nimi rakouské lesnictví vyrovnávalo. Proto v současné době připravujeme ve spolupráci s Ing. Dr. Wolfgangem Chaloupkem a Ing. RNDr. Pavlem Kitzbergerem rozsáhlejší materiál na toto téma, který bude uveden v některých z následujících čísel časopisu Lesu zdar.

text a foto: Ing. Jaroslav Karas
Generální ředitelství LČR, OTP

mladé porosty douglasky tisolisté

seznámení delegace LČR s praktickými ukázkami hospodaření

Vstupte do lesů v kraji pod Ještědem

V novém seriálu postupně navštívíme všechny krajské inspektoráty. Dozvíme se, s jakými úspěchy se naši hostitelé mohou pochlubit i s jakými aktuálními problémy se potýkají, zajedeme si také pro rady a pochopitelně přidáme něco zajímavostí z navštíveného regionu. Každá kapitola tedy bude výletem za kolegy z nejrůznějších koutů republiky, za jejich zkušenostmi i za jejich osudy.

Ještěd, dominanta regionu

Naši pouť jsme začali na nejseverněji položeném krajském inspektorátu, tedy v Liberci. V novotou ještě stále zářící moderní budově nás přivítal ředitel libereckého inspektorátu Ing. Ludvík Řiřář.

Liberecký inspektorát patří k těm nejmenším, ostatně i Liberecký kraj je jedním z nejmenších v republice. Pod Kl Liberec spadají čtyři lesní správy: Frýdlant, Jablonec, Ještěd a Česká lípa. Vzhledem k tomu, že značnou část regionu zaujímají Jizerské hory se svými specifickými problémy, točila se řeč zejména kolem nich.

"V rámci krajského inspektorátu máme velké plochy mladých porostů. Z toho důvodu poměrně málo těžíme, o to víc se zaměřujeme na výchovu," zahajuje naše povídání Ludvík Řiřář.

V druhové skladbě Jizerských hor je výrazně zastoupen smrk pichlavý. Připomeňte, proč právě tato dřevina.

Zhruba od osmnáctého století se v Jizerkách, tak jako v ostatních horách, muselo obnovovat umělým způsobem, původní druhová skladba se měnila a začal převažovat smrk. Už tehdy se "zadělávalo" na problémy, které se objevily o dvě stovky let později. Jako pověstná jedna kapka za druhou přicházely emise, kůrovec, obaleč, klimatické zvraty. Zhruba od šedesátých let minulého století se k nám dostávaly zplodiny z elektráren v Polsku a Německu. Severozápadní proudění vzduchu, které v našem regionu převládá, je vrhalo právě na Jizerské hory. Pohár přetekl, došlo k rozpadu lesních porostů na náhorní plošině. Období odumírání lesů tu bylo dlouhé. Smrky neplodily, nebyl sadební materiál místního původu, takže se musel dovážet z jiných oblastí. Navíc se při tehdejší mysliveckém hospodaření začaly zvyšovat stavy zvěře. Lesníci v zoufalství zkoušeli cokoli, aby území zalesnili, a tenkrát se začal vysazovat i smrk pichlavý. Nešlo o nezkušenost lesníků, že by snad nepoznali jeden smrk od druhého, lesníci zkrátka už nevěděli, co mají v takové situaci dělat. A smrk pichlavý rostl, byť pomalu. Zvěř ani mráz ho nepoškozovaly. Před deseti lety jsme v Jizerských horách měli zhruba 2700 hektarů redukované plochy porostů náhradních dřevin. Postupně s těmito porosty pracujeme, snažíme se obnovit původní dřevinnou skladbu.

Elektrárny v Německu i Polsku jsou odstaveny nebo odsířeny. Jak jste na tom s kvalitou ovzduší dneska?

Množství síry, které se dostává do vzduchu dnes, není samo o sobě kritické. Ale do toho nám bohužel vstupují oxidy dusíku a různé další škodliviny, takže celkově stav ovzduší stále není pro lesní porosty příznivý. Ještě horší je ovšem skutečnost, že kyselé deště negativně ovlivnily půdu. Došlo k degradaci půdy, s níž se musíme vyrovnávat a jež si vyžaduje oproti síře v ovzduší řešení časově mnohem náročnější. Než se nám podaří změnou druhové skladby zlepšit půdu, uběhnou desítky let.

Jakým způsobem eliminujete škody zvěří?

Od roku devadesát dva se nám daří stavy zvěře snižovat, třebaže je to nyní složitější, protože zvěř není v odrůstajících porostech Jizerských hor tak dobře vidět jako dříve na holinách. Tato redukce je pro nás důležitá právě proto, že se chceme navracet k původní dřevinné skladbě, tedy k buku, javoru, jeřábu, jedli. Prioritou je pro nás stav lesa.

Jak se stavíte k problematice vápnění a hnojení?

Samozřejměstí je, že se snažíme stav půdy i porostů zlepšovat změnou druhové skladby, intenzivními výchovnými zásahy, tzn. biologickými prostředky. Ale protože je tento způsob zdoluhavý, obáváme se, aby se v některých lokalitách nezačaly lesní porosty ve věku 20 - 40 let znovu rozpadat. Proto o problematice chemické meliorace v posledních letech často diskutujeme s pracovníky ochrany přírody. Chemická meliorace je pro nás jednou z dalších možností, jak zlepšit stav půdy, a tím i lesních porostů.

nová budova inspektorátu

Hnojení je krátkodobějším řešením problému nedostatku živin, lze jím poměrně rychle, ale ne na dlouhou dobu řešit například deficit hořčíku. U vápnění jde o složitější záležitost, i když v Jizerských horách se v minulosti vápnilo opakovaně. Vápenec se rozkládá pomalu, deset patnáct let, a tak se dnes k vápnění přistupuje zejména ze strany ochrany přírody s větší opatrností. V současné době čekáme na konečné výstupy ze dvou projektů, které se zabývají zdravotním stavem porostů a stavem půdy v Jizerských horách. Jeden financovalo ministerstvo životního prostředí, druhý zaštiťovala Grantová služba Lesů ČR ve spolupráci s ministerstvem zemědělství. Oba projekty probíhaly od roku 2002 do konce loňského roku. Právě probíhá diskuse, která by měla vést ke společnému postupu odborníků v obou projektech. Rádi bychom dostali od odborníků odpověď na otázku: na jakém stanovišti současné poznatky vědy umožňují vápnit nebo hnojit a kde to zásadně odmítají. Lesní správy mají připraveny žádosti jak o hnojení, tak i o vápnění na určitých lokalitách.

Když jste zmínil ochranu přírody, pojďme se zastavit ještě u jednoho tématu, u turistiky. Odolávat značnému zájmu turistů určitě není jednoduché.

Jizerské hory jsou poměrně malým pohořím, lehce dostupným velkým množstvím turistů z Liberce, z Jablonce nad Nisou. Z Prahy jste tu za hodinu, dojedete sem za chvíli z Děčína, z Ústí nad Labem, Mladé Boleslavi, z Německa i Polska. V posledních letech se tedy velké množství turistů skutečně stává problémem. Jezdí k nám milovníci pěší turistiky, cykloturisté i lyžaři a Jizerky začínají být přeplněné. Tento stav řešíme s pracovníky ochrany přírody i státní správy lesů, stejně jako s lesníky z Německa a Polska v rámci Euroregionu Nisa. V letošním roce byl zahájen projekt, který by měl stanovit limity území pro rekreaci a sport ve vztahu k lesnímu hospodářství i ochraně přírody. Bylo by přínosné si jednou provždy říci: tady si ještě dovedeme představit nový sportovní areál či sjezdovku, ale tamhle už ne. Vždyť tak jako existuje územní plán obce i kraje, může existovat také plán těchto aktivit v rámci Jizerských hor, Lužických hor nebo Ještědského hřebene. My si samozřejmě uvědomujeme, že lesy musí plnit i rekreační funkci, a hlásíme se k tomu. Ale pro jedno nesmí být poškozováno druhé. V opačném případě jsme připraveni bránit přírodu. Dalším krokem projektu by měla být snaha rozprostit zájem turistů na co nejvíce míst.

Jakou máte zkušenost se spoluprací v rámci euroregionu?

Tato spolupráce probíhá už více než deset let. Za Českou republiku jsou na našich společných schůzkách zastoupeny státní lesy, ochrana přírody i státní správa a zhruba obdobné složení je také u našich sousedů z Německa a Polska. Scházíme se třikrát až čtyřikrát do roka, navzájem se informujeme o aktuálním dění na té které straně, řešíme společné projekty a hostitelská strana pak připraví exkurzi, aby svým partnerům ukázala, jak si s určitými problémy poradili právě u nich.

Jakým způsobem KI Liberec komunikuje s laickou veřejností?

S veřejností komunikujeme prostřednictvím médií i přímo. V bezprostřední komunikaci bychom se rádi (v daleko větší míře než dosud) věnovali například školám, ale bohužel není v našich silách, aby zaměstnanci inspektorátu nebo lesních správ chodili s jednotlivými třídami na exkurze do lesa. Takové akce si můžeme dovolit jen ojediněle. Proto ve spolupráci se střediskem ekologické výchovy libereckého magistrátu pořádáme dvakrát do roka celodenní exkurze pro učitele základních a středních škol. My zajistíme odbornou část semináře, připravíme trasu, odborné materiály a magistrát se postará například o zaslání informace na všechny školy či o dopravu. Vycházíme z předpokladu, že přes jednoho učitele oslovíme minimálně dvě desítky žáků. Takový

způsob komunikace s veřejností je v našich možnostech, navíc spolupráce s magistrátem je na velmi dobré úrovni. Rovněž připravujeme každoročně odborné exkurze pro budoucí pedagogy v rámci spolupráce s Pedagogickou fakultou Technické univerzity v Liberci. Spolupracujeme s Nadací pro ochranu a obnovu Jizerských hor, s níž každoročně pořádáme benefiční představení, jehož výtěžek je věnován na ekologickou výchovu na školách libereckého kraje. Dále spolupracujeme s ČSOP, s různými ekologickými sdruženími. Svůj systém práce s veřejností pak mají i jednotlivé lesní správy.

Jablonecký lesní správce Ing. Kortan s ředitelem KI Liberec Ing. Řičářem

Ing. Ludvík Řičář: „Myslel jsem si, že budu revírníkem celý život“

Kudy vedla vaše profesní cesta až k funkci ředitele KI Liberec?

Les byl odmalička mojí velkou zálibou. Po gymnáziu jsem proto šel studovat na lesnickou fakultu do Brna. Tu jsem absolvoval v roce 1988 a po vojně jsem nastoupil na LZ NISA v Liberci na LS Harcov, na které jsem zůstal i po transformaci státních lesů. Nejdříve jsem krátce pracoval v pozemkové evidenci a poté jsem působil jako revírník. V roce 1997 byla LS Harcov sloučena s LS Jablonec, na které jsem v práci revírníka pokračoval. V roce 2000 jsem se stal zástupcem oblastního inspektora v Liberci a k 1. lednu 2004 jsem byl jmenován do své současné funkce.

Čím vám tento kraj, přeci jen dost zkoušený, učaroval?

Jedná se o kraj zkoušený, to máte pravdu, ale hory jsou tu úžasné, je to můj rodný kraj. Každému, kdo přijede na návštěvu, vždycky říkám, že se nachází v nejkrásnějších horách České republiky, střední Evropy i světa.

Kam byste nás ve "svém" regionu pozval?

Nejraději do Jizerských nebo Lužických hor. Ale k návštěvě bych vám doporučil termín, ve kterém je tu méně lidí, abyste si mohli tu krásu kolem skutečně vychutnat. Tipů by byla spousta: v Jizerských horách například vodopády, skalní vyhlídky, rašeliniště, spousta krásných míst je také v Českém ráji, v okolí Doks na Českolipsku, Kokořínsko, to jsou nádherné lokality. Jeden měsíc by vám na ta krásná místa nestačil!

Když se vrátíte zpět v čase a představíte si sebe sama před několika lety, co s dnešními zkušenostmi říkáte svým tehdejším ideálům a očekáváním?

Po ukončení studií jsem hodně čerpal přímo z provozu, který jsem vlastně teprve začal poznávat. V rámci praxe na fakultě k tomu příliš příležitostí nebylo. Za mnohé vděčím lesníkům, kteří mě spoustu věcí naučili. Pokud jde o pohled zpátky, jako revírník jsem si myslel, že revírníkem zůstanu až do smrti. Vždycky jsem si to tak přál, plánoval jsem, že budu celý život žít pro svůj revír, pro tu svoji "zahrádku". Být revírníkem je skutečně krásná práce, to si myslím dodnes. Nicméně člověk miní... I ve své současné funkci jsem neztratil svůj dřívější vztah k lesu a svou práci mám rád.

pohled z Jizerských hor

KRAJSKÝ INSPEKTORÁT LIBEREC V DATECH:

1. Rozloha obhospodařovaného majetku

Lesní hospodářství v Libereckém kraji

Lesní zákon (zákon č. 289/1995 Sb. o lesích) charakterizuje les jako národní bohatství, tvořící nenahraditelnou složku životního prostředí, a proto podporuje princip trvale udržitelného hospodaření v lesích.

Na území Libereckého kraje zauímají lesy plochu asi 138 300 ha. Lesnatost Libereckého kraje je velmi vysoká, o více než 10 % převyšuje republikový průměr. Nadprůměrná lesnatost je ve všech okresech kraje. Okres Jablonec nad Nisou má po okrese Jeseník nejvyšší lesnatost v ČR.

Lesnatost v jednotlivých okresech:

Česká Lípa	51 400 ha lesa	lesnatost 45 %
Liberec	38 800 ha lesa	lesnatost 42 %
Jablonec nad Nisou	22 200 ha lesa	lesnatost 55 %
Semily	25 900 ha lesa	lesnatost 37 %
Liberecký kraj	138 300 ha lesa	lesnatost 44 %
ČR	2 638 900 ha lesa	lesnatost 33 %

Lesnatost se bude dále ještě zvyšovat v důsledku zalesňování nevyužitých zemědělských pozemků.

Lesní zákon dělí území České republiky podle přírodních podmínek na tzv. přírodní lesní oblasti (PLO). Liberecký kraj zasahuje do sedmi PLO (Krkonoše, Jizerské hory, Lužická pahorkatina, Lužická pískovcová vrchovina, Severočeská pískovcová plošina a Český ráj, Podkrkonoší a České Středohoří). Pro každou PLO je zpracován oblastní plán rozvoje lesů (OPRL), který je nástrojem státní lesnické politiky a obsahuje rozsáhlé informace o faktorech majících vliv na lesní hospodářství v oblasti. Jsou to údaje historické, klimatické, pedologické, dopravní, údaje o zdravotním stavu lesa a rizikových faktorech. Plán podchycuje možné střety zájmů (ochranná pásma vodních zdrojů, zvláště chráněná území atd.) a především stanovuje pro hospodaření v lesích zásady, které jsou podkladem pro lesní hospodářské plány (LHP).

LČR, s.p., KI 36 Liberec a Liberecký kraj

Lesní správa	rozloha majetku
LS 239 Česká Lípa	19 939 ha
LS 246 Ještěd	16 007 ha
LS 247 Jablonec n/N	18 832 ha
LS 249 Frýdlant	17 943 ha
SA KI 36	72 721 ha

1. Přírodní lesní oblasti, geologické poměry

LS 239 Česká Lípa – LHC Česká Lípa

PLO 18 – Severočeská pískovcová plošina – oblast pahorkatin, převládá borové hospodářství, zauímá největší plochu lesní správy, výhradně střední a jižní část LHC Česká Lípa

PLO 19 – Lužická pískovcová vrchovina – zasahuje v severní části LS (oblast Lužických hor při hranici se SRN) – převládá smrkové hospodářství

PLO 5 – České Středohoří – okrajově zasahuje v SZ části LHC Česká Lípa

LS 246 Ještěd – LHC Ještěd, LHC Klokočka a LHC Podkrkonoší

PLO 17 – Polabí – necelé procento výměry LS v jižní části, nížinná oblast s úvaly řek

Způsob pěstování převažujících hospodářských dřevin

Způsoby pěstování jednotlivých dřevin jsou na všech LHC shodné či velmi podobné. Vychází z programu trvale udržitelného hospodaření v lesích, výchovy a obnovy (LČR, s.p., 1997).

SM – prořezávky intenzivní – otázka zvýšení kvality, stability porostů, ale i ekonomická (vyšší intenzita a delší interval se pozitivně promítá do nákladu na výchovu)

- probírky, do 40 let podúrovňové, snaha realizovat vytěženou hmotu z podružného porostu v „kladných“ číslech, ve starších porostech úrovněvé zásahy s cílem snížit počet jedinců na cca 400 ks
- obnovní těžby – preferovány maloplošné (přírodě bližší) obnovní prvky, úzké náseky (vliv bočního porostu), běžně se vytváří podmínky pro přirozenou obnovu (např. clonné seče)

BO – prořezávky – pouze negativní výběr, z důvodu čištění kmenů nutno zachovat značnou hustotu mlazin, důraz na včasnost zásahu (v oblasti škody sněhem a námrazou)

- probírky do 40 let pouze úrovněvé, zásah do podúrovně není žádoucí (opět otázka čištění kmenů, zabránění rozkošatění korun) ve starších porostech pozitivní úrovněvé zásahy, péče o spodní patro, je-li v porostní skupině zastoupeno, cílem je snížit počet jedinců na cca 200-300 ks
- obnovní těžby – z ekonomických hledisek i ekologických nároků dřeviny preferovány maloplošné i velkoplošné holé seče, běžně se vytváří podmínky pro přirozenou obnovu (např. štěpkování klesu a naorávání v pásech apod.)

BK – prořezávky – nutno od mládí zachovat růst mladiny v plném zápoji, proto pouze negativní výběr netvárných a zdravotně nevhodných jedinců, nižší intenzita, kratší interval zásahů, dřevina má sklon ke košatění, zavětvení, vidličnatosti

- probírky, do 40 let postup podobný jako u prořezávek, ve starších porostech se počet jedinců postupně snižuje na cca 200 ks,
- obnovní těžby – preferovány maloplošné (přírodě bližší) obnovní prvky, úzké náseky (vliv bočního porostu), běžně se vytváří podmínky pro přirozenou obnovu (např. kotlíky, clonné seče), vznikající nárosty se postupně uvolňují (obseky, domýcení horní etáže apod.)

PLO 18 – Severočeská pískovcová plošina – významné zastoupení (nad 50 %) v rámci LS, střední, jižní, západní část, převážně borové hospodářství, popis viz. LS 239

PLO 19 – Lužická pískovcová vrchovina – zhruba 6 % plochy, zasahuje v severovýchodní části LS, dominantní smrkové hospodářství, popis viz. LS 239

PLO 20 – Lužická pahorkatina – okrajově zasahuje v JZ části správy

PLO 21 – Jizerské hory a Ještěd – více než třetinou plochy zaujímá S a SV část správy, převládá smrkové hospodářství, porosty na kalamitních (imisních) holinách ve vrcholových partiích Ještědu jsou dnes ve stadiu zapojených mlazin a tyčkovin

PLO 23 – Podkrkonoší – zaujímá JV část LHC

LS 247 Jablonec n/N – LHC Jablonec

PLO 20 – Lužická pahorkatina – okrajově zasahuje v JZ části správy

PLO 21 – Jizerské hory a Ještěd – převládající oblast, zaujímá střední a severní část správy, dominantní smrkové hospodářství, porosty na kalamitních (imisních) holinách ve vrcholových partiích Jizerských hor jsou dnes ve stadiu zapojených mlazin a tyčkovin, stanoviště jsou často podmáčená a zrašelinělá

PLO 23 – Podkrkonoší – zaujímá SV a V část LHC, Geologické poměry – fylitické břidlice se střídají s křídovými pískovci, slínovci, šterkopisky

LS 249 Frýdlant – LHC Frýdlant

PLO 20 – Lužická pahorkatina – zaujímá plochu LHC cca 20 % v severní a západní části

PLO 21 – Jizerské hory a Ještěd – převládající oblast, zaujímá centrální část správy, dominantní smrkové hospodářství, porosty na kalamitních (imisních) holinách ve vrcholových partiích Jizerských hor jsou dnes ve stadiu zapojených mlazin a tyčkovin, stanoviště jsou často podmáčená a zrašelinělá

3. Hospodářské soubory

Cílové hospodářské soubory (CHS):

LS 239 Česká Lípa – LHC Česká Lípa

Nejrozšířenější CHS jsou:

Cílový HS 13 – Přirozená borová stanoviště (27%)
43 – Kyselá stanoviště středních poloh (17%)
53 – Kyselá stanoviště vyšších poloh (16%)
45 – Živná stanoviště středních poloh (10%)
55 – Živná stanoviště vyšších poloh (7%)

V pořadí významnosti následují CHS 01, 41, 57, 47. Ostatní nejsou zastoupeny ani 1 % plochy LHC.

LS 246 Ještěd

LHC Ještěd

Nejrozšířenější CHS jsou:

Cílový HS 43 – Kyselá stanoviště středních poloh (33%)
45 – Živná stanoviště středních poloh (22%)
55 – Živná stanoviště vyšších poloh (14%)
01 – Mimořádně nepříznivá stanoviště (14%)
41 – Exponovaná stanoviště středních poloh (9%)
13 – Přirozená borová stanoviště (5%)
53 – Kyselá stanoviště vyšších poloh (16%)

Ostatní CHS nejsou zastoupeny ani 1 % plochy LHC.

LHC Klokočka

Nejrozšířenější CHS jsou:

Cílový HS 13 – Přirozená borová stanoviště (27%)

23 – Kyselá stanoviště nižších poloh (14%)

43 – Kyselá stanoviště středních poloh (7%)

45 – Živná stanoviště středních poloh (10%)

27 – Oglejená a chudá stanoviště nižších poloh (4%)

21 – Exponovaná stanoviště nižších poloh (3%)

25 – Živná stanoviště nižších poloh (1%)

Ostatní CHS nejsou zastoupeny ani 1 % plochy LHC.

LHC Podkrkonoší

Nejrozšířenější CHS jsou:

Cílový HS 43 – Kyselá stanoviště středních poloh (30%)

53 – Kyselá stanoviště vyšších poloh (19%)

13 – Přirozená borová stanoviště (16%)

55 – Živná stanoviště vyšších poloh (14%)

41 – Exponovaná stanoviště středních poloh (6%)

51 – Exponovaná stanoviště vyšších poloh (6%)

45 – Živná stanoviště středních poloh (5%)

01 – Mimořádně nepříznivá stanoviště (3%)

47 – Oglejená stanoviště středních poloh (2%)

57 – Oglejená stanoviště vyšších poloh (2%)

Ostatní CHS nejsou zastoupeny ani 1 % plochy LHC.

LS 247 Jablonec n/N

LHC Jablonec

Nejrozšířenější CHS jsou:

Cílový HS 53 – Kyselá stanoviště vyšších poloh (39%)

55 – Živná stanoviště vyšších poloh (19%)

51 – Exponovaná stanoviště vyšších poloh (15%)

73 – Kyselá stanoviště horských poloh (8%)

43 – Kyselá stanoviště středních poloh (4%)

79 – Podmáčená stanoviště horských poloh (3%)

77 – Oglejená stanoviště horských poloh (3%)

02 – Mimořádně nepříznivá stanoviště (3%)

03 – Vysokohorské lesy pod hranicí str. vegetace (2%)

V pořadí významnosti následují CHS 41, 71, 57, 59, 23, 29, které nejsou zastoupeny ani 1 % plochy LHC.

LS 249 Frýdlant

LHC Frýdlant

Nejrozšířenější CHS jsou:

Cílový HS 43 – Kyselá stanoviště středních poloh (21%)

02 – Vysokohorské lesy pod hranicí str. vegetace (20%)

51 – Exponovaná stanoviště vyšších poloh (14%)

53 – Kyselá stanoviště vyšších poloh (11%)

01 – Mimořádně nepříznivá stanoviště (8%)

71 – Podmáčená stanoviště horských poloh (4%)

55 – Živná stanoviště vyšších poloh (4%)

73 – Kyselá stanoviště horských poloh (4%)

13 – Přirozená borová stanoviště (2%)

45 – Živná stanoviště středních poloh (2%)

Zastoupeny jsou také CHS 47, 57, 59, 29, 41, 77, 79.

>>

v podhůří Jizerských hor

>> 4. Druhov^á skladba, převažující hospodářské dřeviny a způsob pěstování převažujících hospodářských dřevin

LS 239 Česká Lípa

LHC Česká Lípa

Druhov^á skladba v %: SM 40, BO 33, BK 7, DB 5, BR 5, MD 3, OL 2, JS 1, JV 1.

Ostatní dřeviny nemají ani 1 % zastoupení.

Převažující hospodářskou dřevinou je tedy SM a BO.

LS 246 Ještěd

LHC Ještěd

Druhov^á skladba v %: SM 54, BO 15, BK 9, BR 6, MD 4 DB 3, OL 2, JS 2, JV 2.

Ostatní dřeviny nemají ani 1 % zastoupení.

Převažující hospodářskou dřevinou je tedy SM a BO.

LHC Klokočka

Druhov^á skladba v %: BO 60, SM 21, DB 8, BR 3, MD 2, BK 1, OL 1.

Ostatní dřeviny nemají ani 1 % zastoupení.

Významně převažující hospodářskou dřevinou je tedy BO, v menší míře i SM a DB.

LHC Podkrkonoší

Druhov^á skladba v %: SM 42, BO 27, BK 9, DB 5, BR 4, VJ 3, JS 2, KL 2.

Ostatní dřeviny nemají ani 1 % zastoupení.

Významně převažující hospodářskou dřevinou je tedy BO, v menší míře i SM a DB.

LS 247 Jablonec n/N

LHC Jablonec

Druhov^á skladba v %: SM 81, BK 8, SMex 3, BR 3, MD 2, BO 1.

Ostatní dřeviny nemají ani 1 % zastoupení.

Významně převažující hospodářskou dřevinou je SM.

LS 249 Frýdlant

LHC Frýdlant

Druhov^á skladba v %: SM 55, BK 16, SMex 8, BO 5, MD 3, BR 3, KOS 2, BK 2, OL1.

Ostatní dřeviny nemají ani 1 % zastoupení.

Převažující hospodářskou dřevinou je SM a BK. Specifický přístup (přeměny) si vyžadují rozsáhlé porosty smrku pichlavého na náhorní plošině (v horizontu 30 let).

5. Podléhající organizační jednotky

LS	počet revírů celkem	z toho OSL
LS 239 Česká Lípa	11	0
LS 246 Ještěd	13	3
LS 247 Jablonec n/N	14	0
LS 249 Frýdlant	10	0
SA: 4	47	4

6. Rozloha lesů, kde LČR, s.p. vykonávají funkci odborného lesního hospodáře

LS	počet ORP	výměra maj. výkonu OLH	počet vlastníků
239	3	1.066 ha	581
246	5	5.043 ha	3 510
247	8	5.227 ha	6 443
249	2	471 ha	8 (obce)
SA za KI:	18	11.807 ha	10 542

Pozn: ORP obec s rozšířenou působností

7. Provozní údaje

a) průměrný objem těžeb včetně těžby nahodilé

LS	těžba celkem (m ³)	z toho nahodilá (m ³)	v %
LS 239 Česká Lípa	78 330	3 103	
LS 246 Ještěd	68 504	3 601	
LS 247 Jablonec n/N	54 947	2 145	
LS 249 Frýdlant	49 848	3 416	
SA KI 36 Liberec	251 629	12 265	4,87

b) podíl přirozené obnovy na zalesňování (rok 2004)

LS	obnova celkem (ha)	z toho přirozená (ha)	v %
LS 239 Česká Lípa	136,88	9,29	6,79
LS 246 Ještěd	118,35	14,83	12,53
LS 247 Jablonec n/N	91,93	34,77	37,82
LS 249 Frýdlant	77,88	8,07	10,36
SA KI 36 Liberec	425,04	66,96	15,75

c) preferované sortimenty

Celková roční produkce (2004) dříví na KI Liberec činí cca 252 tis. m³. Podíl SM tvoří 67,9 %, BO 14,9 %, MD 2,7 %, BK, JV 9,5 %, DB 1,2 %, ost. list. 3,8 %.

Z jehličnatých sortimentů tvoří největší podíl vyráběného dříví pilařská kulatina SM a BO od 15 do 45 cm tloušťky čepu – 125 tis. m³. Největší četností je zastoupen

2. tloušťkový stupeň. Sortiment je vyráběn v lese v celých délkách nebo ve výřezích nejčastěji 4 a 5 m, v podílu zhruba 50 % (vliv zvyšování podílu sortimentních technologií). Dalším nejvýznamnějším sortimentem je jehličnatá vláknina pro výrobu papírenského průmyslu, dřevotřískových a OSB desek, s objemem produkce okolo 63 tis. m³.

Produkce cenných jehličnatých sortimentů je v objemu kolem 5 tis. m³.

Ostatní sortimenty: kulatina MD, agregátní kulatina, dřevovina, tyče, palivo, případně nezužitkovaná hmota ponechaná v porostu.

Z listnatých sortimentů tvoří největší podíl vláknina listnatá – 16 tis. m³. V současnosti vlivem nárůstu ceny paliva tvrdých listnáčů na úroveň vlákniny je tento sortiment stále více palivem nahrazován – produkce asi 5 tis. m³.

Kulatina BK dosahuje produkce kolem 10 tis. m³, cenné sortimenty listnaté pak zhruba 1 tis. m³.

Ostatní sortimenty tvoří : kulatina DB, JV, JS, tyče, případně nezužitkovatelná hmota ponechaná v porostu. >>

Sídlo, adresa, kontaktní údaje

Lesy České republiky, s.p.,
Krajský inspektorát Liberec
Sokolská 1383/37
460 01 Liberec

Ústředna ISDN: 485 113 052
GSM brána: 724 524 974
Fax: 485 113 117

Zajímavosti regionu

Šámalova chata

Mezi chlouby Jizerských hor patří vyhlášená Šámalova chata, opravdu nádherná dominanta Nové louky nedaleko Bedřichova. Pro svou malebnost a umístění v nádherné krajině se nespočetněkrát objevila v hledáčku fotoaparátů turistů, stejně jako na pohledech a nejrůznějších propagačních materiálech. Památkářsky ceněný objekt má dlouhou historii, s níž nás seznámí Ing. Miroslav Kortan, lesní správce LS Jablonec: „Začít bychom měli rokem 1640, kdy zde Albrecht z Valdštejna nechal vykácet kus lesa, protože bylo třeba dříví na stavbu domů v Liberci a Jičíně. Sto dvacet let se na pasece jen páslo a v boudách po okolí bydleli pastevci či lesní dělníci. V roce 1756 tu postavil sklář Kittl sklářskou huť, kterou o dvacet let později prodal věhlasnému sklář Riedlovi, ten na ní hospodařil do roku 1817, kdy huť zavřel. Dalších třicet let objekt chátral, huť se nakonec ztrhla a zůstal jen panský dům, jenž v roce 1844 následně koupil majitel frýdlašského panství Clam-Gallas. Právě jeho zásluhou byl dům přestaven na lovecký zámek, tedy do takové podoby, v jaké ho známe dnes, včetně velmi vkusného, ve dřevě vyvedeného interiéru.

Poté, co proběhla pozemková reforma, převzal v roce 1926 zámek stát a začal ho využívat jako vládní chatu. Po druhé světové válce se objekt ocitl v péči Severočeských státních lesů Teplice a po transformaci podniku z roku 1992 v péči Lesů ČR. Od té doby se tu udělal pořádný kus práce, chata prošla celou řadou zásadních oprav a úprav zařízení. Podařilo se dovést elektřinu, vyřešit odpady a výrazně vylepšit možnosti kuchyně i ubytování.

Dnes můžeme nabídnout ubytovací kapacitu kolem padesáti míst v apartmánech s vlastním sociálním zařízením, vybavení a uspořádání kuchyně i zázemí jsme přizpůsobili náročným normám Evropské unie.

Měli jsme velké štěstí při výběru nájemce. Pan Jiří Polák si svou péči o objekt a výbornou kuchyni rychle získal dobré jméno nejen v kraji, ale díky turistům vlastně po celé republice. Až na Šámalku zavítáte, určitě v jídelníčku nepřehlédněte zvěřinové speciality, stojí za to! Myslím, že se nám v současné době daří poskytovat skutečně kvalitní stravovací a ubytovací služby, na jaké můžeme být hrdí.“

Stačí, abyste na Šámalce chvíli poseděli, případně ochutnali něco z vyhlášených lahůdek místní kuchyně, a jistě rádi dáte Miroslavu Kortanovi za pravdu. >>

Chov koz bezoárových

Za skutečnou raritou, a to i v evropském kontextu, se můžete vydat do obory Vřísek na Českolipsku. Zhruba sto třicet muflonů tu má velice vzácnou společnost. Dělá jim ji devětatdacet koz bezoárových, které původem pocházejí z východního mediteránu a Přední Asie.

Jedná se o jediný chov v Čechách (a zároveň vůbec nejsevernější). Populace chovaná v oboře Vřísek sem byla přesunuta v roce 1994 z Pálavy. Začali s dvanácti kusy.

Ve Vřísku je čekaly tvrdší podnební podmínky než na jižní Moravě, přírust tu mají menší, než očekávali. Ovšem i na Pálavě byl s přírustem problém, neboť zvěř si zachovala svůj původní rozmnožovací cyklus a nepřízpůsobila se změně klimatu.

Koza bezoárová klade v únoru, letos dokonce koncem ledna, v těch největších mrazech. V oboře měli sedm mladých, ale přežili jen tři.

Normovaný stav koz bezoárových ve Vřísku na čtyřicet kusů. V okamžiku, kdy se tento stav naplní, se kozy mohou stát předmětem lovu, pravděpodobnější ovšem je, že část stáda bude prodána na další chovy.

Při velké dávce štěstí by mohli v oboře dosáhnout normovaného stavu do pěti let. >>

Představujeme Vám...

Zdeněk Ubias, revírník, revír Rozkoš, LS Ještěd

Zdeněk Ubias, revírník

„Dětství jsem prožil pod Ještědem a už odmala jsem říkal, že budu hajným. Nikdy v životě mě ani nenapadlo něco jiného, přestože jsme v rodině žádného lesníka neměli. Mým prvním učitelem lesa byl pan polesný Bobek, za kterým jsem ještě na devítiletce chodil každou volnou sobotu i neděli a který ve mně vypěstoval lásku k myslivosti, protože sám byl výborným myslivcem.

Strašně moc mi předal také kamarád Honza Lhota, myslivec z Liberce. Koukal jsem, jak co v lese dělá, až mě chlapi vzali mezi sebe. Když jsem přišel z vojny, pan Lhota mi dokonce daroval svoje flinty.

Také svou druhou vášeň jsem si v sobě nosil od dětství. Už jako malý kluk jsem chtěl umět vycpávat a preparovat. Kvůli tomu jsem jednou měl dvojku z mravů. Několikrát jsem totiž nepozorovaně vyhodil z okna školního kabinetu vycpaninu, abych ji pak doma mohl oškubat a podívat se, jak je vlastně udělaná. Dařilo se mi to až do chvíle, kdy školník zrovna pod oknem hrabal listí. Když mu pod hrábě přilétl vycpaný dravec, počkal si na mě a byl z toho ohromný průšvih. Základy preparace mě pak naučil pan Janeček na SLŠ v Trutnově v roce 1963. Dnes jsme kolegové na naší lesní správě. Na vojně jsem dostal umístěnku sem, do Bílého kostela.

Nastoupil jsem 1. září 1969, takže brzy oslavím šestatřicátý rok na stejném místě. Po osmnácti letech služby, kdy jsem dělal technika polesí, jsem vystřídal svého šéfa jako polesný, poté jsem se stal lesním správcem a následně revírníkem.

Mám trochu nešťastnou povahu v tom, že musím mít všechno hned a rychle, jak se říká, včera bylo pozdě. To pak za mě kolikrát museli kolegové žehlit věci! Například jsem si vzal do hlavy, že tu postavím pořádnou fořtovnu, tu starou nám zlikvidoval silniční obchvat. Dali nám jen dvě buňky, ve kterých bylo buď hrozné vedro, nebo velká zima. Chtělo to prostě fořtovnu a mě nemohlo nic zastavit. Měl jsem už postavené patro, a ještě jsme ani neměli stavební povolení. Zdržování se s papíry, to pro mě není. Než abych čekal na hotový projekt cesty, vzal jsem ráno dva chlapy s pilou, odpoledne už jsem klukovi u buldozeru vysvětloval, kde bude vyhybka, kde točna... a bylo to. Měl jsem štěstí na dobré kolegy, kteří mě vždycky podrželi.

Můžu vám říct, že tu neexistuje metr čtvereční lesa, na kterém bych nestál vlastní nohou. Ten náš les, to je poklad, tenhle kraj je neskutečně bohatý. Máme devatenáct druhů dřevin, sto osmdesát pět let staré bučiny, hnízdí nám tu čáp černý, výr, holub douhák, ledňáček. Za čtyři roky jdu do důchodu a pro to všechno se mi nebude odcházet lehce.

Jak se důchod blíží, často mě napadá, kdo přijde po mně. Určitě máme na lesní správě schopné mladé kluky, ale podle mého názoru není dobré, že jsou rozlétaní. Chybí mi dřívější kontakt adjunkta s revírníkem několik let každý den. Jedině tak se ten kluk uváže k místu, sžije se s ním, založí si na zdravý patriotismus. Vidím to na sobě. Jdu lesem a vím: tady jsem střelil srnce, zde již roste můj nový les, tuhle jedli pamatuji malou a ona už má tři metry. Takhle vzniká vztah k lesu, na něco takového ale rok nestačí.“ >>

Petr Žaba, lesní správce LS Frýdlant

Ing. Petr Žaba, lesní správce

Do Frýdlantu jsem přišel v době, kdy tu ještě byly ony hluboké lesy, jak se na ně dnes s nostalgií vzpomínám. Na rozdíl od tehdy již turisty a lyžaři vyhledávaného Harrachova mně Jizerské hory připadaly jako oáza klidu. Málokdo z nás tenkrát měl zkušenosti s vlivem exhalací na les. Když začaly v Jizerkách prosychat první stěny smrkových porostů, bylo málo informací, chyběla doporučení výzkumu

i jasné pokyny nadřízených. Tehdejší politická situace nedovoľovala označit exhalace za pravou příčinu ohrožení lesů a hledaly se spíše zástupné problémy. Jedním z nich byl kalamitní výskyt obaleče modřínového, který napadl starší smrkové porosty na náhorní plošině Jizerských hor. Po leteckém ošetření těchto porostů, kdy byl jeho vývoj skutečně zastaven, ale zároveň zlikvidován hmyz a z hor zmizelo zpěvné ptactvo, bylo prohlášeno, že Jizerské hory jsou zachráněny. I my jsme si však nechtěli připustit, že zhoršování zdravotního stavu lesa je nevratné.

Smrkové porosty na horách ovšem chřadly dál, na počátku osmdesátých let přišly přísušky a s nimi samozřejmě kůrovec. Aby bylo možné zužitkovat dřevní hmotu, nastalo období velkoplošného odlesňování, v lesích pracovaly stovky motorových

pil, desítky traktorů a koní, z Krušných hor se k nám stěhovala těžká těžební technika, málo šetrná k přírodnímu prostředí. Usychající porosty byly na velkých souvislých plochách náhorní plošiny odtěženy. Před lesníky však stál daleko obtížnější úkol, a to les opět obnovit. Nepříznivé klimatické podmínky rozsáhlých holin, nekvalitní, geneticky málo vhodné, a přesto nedostatečné, sadební materiál a absence následného ošetření založených kultur byly příčinou prvních velkých neúspěchů při zalesňování. Po vzoru Krušných hor jsme se pokoušeli o výsev břízy, který nebyl úspěšný, jeřáb likvidovala zvěř, a tak jsme jediné možné řešení viděli v použití smrku pichlavého. Bylo to období vysokých ztrát při zalesňování, období beznaděje. Přesto, že nám je nyní masové použití introdotovaných dřevin vytýkáno, vytvořil zejména smrk pichlavý náhradní porosty, kde se zachovaly i zbytky původních dřevin a které je možno výchovou, prosadbou a doplňováním MZD rekonstruovat. Dnes pochopitelně vnímám další problémy porostů Jizerských hor, velký rozsah výchovných zásahů, zhoršující se zdravotní stav lesa, ohrožení hmyzími škůdci, hlodavci i zvěří a narůstající požadavky na plnění environmentálních funkcí lesa, přesto jsme pyšní na to, že máme znovu zalesněno, zvyšuje se podíl listnáčů, nezdary v zalesnění jsou minimální, snižuje se podíl nahodilých těžeb a daří se eliminovat negativní vliv zvěře na les. Období, za kterým jsem se ohlédl, je životem půldruhé generace lesníků. Mnohým z nich nebylo dopřáno dojít na této cestě až do cíle. Proto svoje bývalé spolupracovníky, ty šťastnější, jednou za čas provedu po horách, abych jim ukázal, že jejich úsilí o obnovu lesů Jizerských hor nebylo marné.“ >>

Profil KI Liberec připravili: Jaroslav Panenka, Jaroslav Karas, Generální ředitelství LČR, OTP

Červenec a srpen...

Dívám se ze dveří hájenky ven a ve vzduchu cítím vodu. Večer přijde pravá letní bouřka. Však je načase, aby se vzduch pročistil. Stromy, zvířata, rostliny i lidé jsou již z dlouhotrvajících veder unaveni. Zítra bude v Křemenci zase zvesela bublat potok a malé mlýnské kolečko, které sem přinesli trampové, se zvesela roztočí. Příroda se vrátí k „normálu“ a porostou houby – jeden ze symbolů prázdnin, dovolených a zimních večerů, kdy domov provoní houbová bramboračka.

Houby jsou droga, která nenechá vášnivě houbaře dospat, a ti za ranního rozbřesku, pomalu s baterkou v ruce prolézají každý kout lesa, protože když „rostou“, tak se les jen hýbe. Pozorování a lov zvěře se v těchto měsících stávají daleko obtížnějšími, neboť zvěř z nutnosti změnila stávaníště, odešla do odlehklých koutů a zvýšila ostražitost. A přesto je to období, kdy se uloví nejvíce srnců III. věkové

zacílit, je tím nejhorším výsledkem. Potom se vymlouváme kdyby, protože... Dělal jsem to jako začínající myslivec taky a nechtěl jsem přiznat, že jsem se zimou na posedu klepal tak, až jsem střílel do úplného prázdna. Srnec mi zdálo huboval bekáním, když jsem porušil ten klid prázdninového rána. Dneska už nestřílím. Zítra je taky den a z ostudy kabát neheje.

třídy. Přišel totiž čas „milování“. Začíná i končí srnčí říje. Staří „páni“, kteří dosud odpočívali v hlubokých hvozdech a vycházeli na paši za úplné tmy, značí říjiště, aby mladíky důrazně upozornili, že je třeba hledat místa, kde žádný vládce není. O přítomnosti srnců svědčí „hrabánky“ v hrabance, odřená kůra na mladých stromech i neklid, který je na srnčí zvěř v tomto období patrný. Starý šesterák i mladý špičák, všichni chtějí zažít ten krásný akt milovní a být platní v době plození. Stejně jako lidé ztratí hlavu v lásce a dělají věci, které by normálně nedělali, ztratí hlavu i nejostražitější srnec, ženoucí se za mladou srnou ranní pasekou. Celý uřícený a zadýchaný pak stojí dobu proti posedu, zhluboka dýchá, sotva se rozejde a vůbec nevnímá, že příroda zařídila ten krásný kolotoč narození a smrti tak, aby jeho život ukončila dobře mířená, komorová rána myslivce, který bude za chvíli kamarádům vypravovat o tom, jak o tomhle srnci věděl, jen čekal až do říje. A přitom věděl starou...

Svatý Hubert i Diana se mu odvděčili za to, že se v zimě postaral a v létě už zase myslí na zimu. Odvděčili se mu za to, že je myslivec s velkým M.

Moje babička se jmenovala Anna a díky ní jsem si již koncem července přibaloval na ranní čekání silnější svetr. Chladná rána s sebou přináší tahle svatá paní a pára u úst svědčí o pravdivosti pranostiky. Nehybné sezení na posedu, kdy nesmí ani laťka vrznout, nechává chlad zalézt hluboko do kostí a roztřesená ruka na kulovnici, když je třeba přesně

Les má svá tajná místa, mýtiny a kouty, kam noha nevstoupí, má své příběhy, pověsti a báje, má také obyčejné příběhy lidského štěstí a smutku. Na začátku jsem vzpomněl srnčí říji. Jenže tahle doba přeje v lásce i rodu lidskému. A když to nejde doma za dohledu rodičů či ratolestí, nejde to v parku ani v telefonní budce, prostě se vyrazí ta odlehlá místa hledat. Nejčastěji v toto období stojí různé značky vozů nenápadně předkem zaparkované na konci travnaté lesní cesty a okýnka se pomalu zatahují závojem oparu. Někde o kus dál právě pokládá srnec svoji vyvolenou. Ani nezastavuji při večerní obhlídce revíru. Tihle návštěvníci mi v lese nevadí. Neškodí. Jen chtějí na chvíli zažít něco krásného v místech, kde vznikala světová díla s erotickou tematikou. Les je inspirující nebo jenom na chvíli poskytl azyl.

Najednou se mi zdá, že je v lese nějaké ticho. Hudebníci zabalili nástroje a vyrazili na jiná jeviště. Začíná čas houfování a příprav, hnízda osířela. Pomalu se začne lístek po lísku snášet k zemi zlatavá ozdoba korun lip, dubů, buků a javorů. Příroda je znatelně z letních veder unavena a musí nabrat sílu na zimu. Bude dlouhá a k nepřipraveným nemilosrdná. Krásné léto v našem lese pomalu končí. Je mi líto těch malých capartů, kteří zase vyrazí do školy. Vždyť prázdniny strávené v lese bývají ty nejlepší.

>>

Text a foto: Miloslav Louda

Přesné zjišťování množství těžby pomocí jednoduchého programu

V dnešní době, kdy se upouští od holosečného hospodaření a mýtních schémat a přechází se k jemnějším způsobům, si pěstování lesa vyžaduje zcela odlišný přístup. Především se jedná o rozpracovávání porostů zevnitř nepravidelně a dlouhodobě, někde až přechodem k plynulé porostní obnově. Ať už je obnova prováděna clonnými sečemi nebo je uplatňován výběrný princip, vždy potřebuje mít lesní hospodář při projektování těžeb představu o výši zásahu, případně si v průběhu decennia ověřit porostní zásobu. Snažil jsem se proto nalézt vhodnou metodu určování zásoby, kterou bych převedl do jednoduchého programu. Ten by měl zaručovat po pořízení základních taxačních údajů okamžité, rychlé a přesné zjištění výše těžby nebo skutečné zásoby porostu. Přestože jsou už dnes na trhu elektronické průměrky, které pravděpodobně komunikují s nějakým softwarem umožňujícím stanovení zásoby, je pořizovací cena natolik vysoká, že i nadále, alespoň ještě po určitou dobu, budou na lesních majetcích používány k měření dendrometrických veličin klasické pomůcky.

Rozhodl jsem se pro výpočet výše těžeb a zásoby porostu využít metodu jednotných hmotových křivek (JHK). Důvodem, proč jsem zvolil právě metodu JHK bylo několik:

- dostatečná přesnost pro provozní účely
- při vlastním svěřování postačí zařazovat stromy do 4-cm tloušťkového intervalu
- omezené měření výšek (střední výšku porostu nebo těžebního porostu získáme změřením několika výšek okolo Weiseho tloušťkového stupně a vypočítáme jako průměr z měřených výšek)
- celková rychlost metody JHK

Podoba programu vycházela z představy jednoduchého provedení v lese pořízených dat a dále již co nejmenšího zásahu uživatele. Ve spolupráci s programátorem Ing. Petrem Navrátilem vznikl program s pracovním názvem „JHK nafo“. Výsledný produkt je naprogramován v C++ v prostředí MS Visual Studio 2003 s použitím knihoven MFC. Program má podobu jednoduché tabulky, je snadno ovladatelný. Postupnými logickými kroky se získá požadovaný výsledek. Současná verze pracuje s dřevinami smrk, borovice, modřín, buk, dub, javor a olše. Praktický postup je následující:

1. v zájmovém porostu vyznačí odborný hospodář zásah, který zároveň vysvětluje pro jednotlivé dřeviny v 4-cm tloušťkovém intervalu
2. takto získaná vstupní data převede do programu, tj. k jednotlivým tloušťkovým stupňům uvede počet zjištěných kmenů dané dřeviny
3. v pravé části programu se zobrazí „Graf třídních četností“, který poskytne úplnou představu o tvaru rozdělení četností tlouštěk zájmového porostu, z nabídky vybere uživatel jeden ze čtyř základních typů rozdělení a ten zatrhne
4. kliknutím na ikonu se vypočítá střední tloušťka a okamžitě se barevně vylíší střed příslušného tloušťkového stupně (Weiseho tloušťkový stupeň)
5. zadáním střední výšky se automaticky přiřadí křivka JHK, včetně objemu jednoho kmene v tloušťkovém stupni a spočte se hmota celková za dřevinu
6. v případě zastoupení dalších dřevin v porostu se z nabídky programu vybere dřevina a postupuje se stejným způsobem

7. bezprostředně po výpočtu se celková hmota za dřevinu automaticky ukládá do přehledné sumární tabulky, ta obsahuje kromě uvedených dat ještě další dva sloupce s celkovým počtem kmenů a průměrnou hmotností za dřevinu, oba údaje jsou důležité především pro projektování těžeb a tvorbu cen dříví, sumární tabulku může uživatel kdykoliv vytisknout

8. pořízená a vypočtená data se dají ukládat do souborů, které lze vždy podle potřeby zpět načíst a doplnit, případně opravit

Má-li být program uplatňován v praxi, musí být zajištěna určitá přesnost mezi projektovanou těžbou a příjmem vyrobeného dříví. Tato informace je pro vlastníka lesa důležitá bez ohledu na to, jakou volí formu prodeje dříví. Z tohoto důvodu byla metoda JHK v programovém provedení podrobena v roce 2004 a 2005 testům na revírech Vidly a Mnichov na LS Karlovice. Testování probíhalo jednak v porostech čistě smrkových, ale také ve smíšených s bukem. Stáří testovaných porostů bylo 80 až 130 let. Výsledná přesnost určení množství těžebního dříví se pohybovala v rozmezí 5 – 8%. Taková přesnost zajišťuje plné uplatnění v praxi. Jsem si vědom, že nemůže být takto stanovováno každé množství těžební hmoty, jelikož to nelze provozně zvládnout. Je na rozhodnutí odborného hospodáře, kdy a kde objemovou metodu využije (např. u mýtních porostů, u porostů tloušťkově diferencovaných, u porostů s cennými sortimenty atd.)

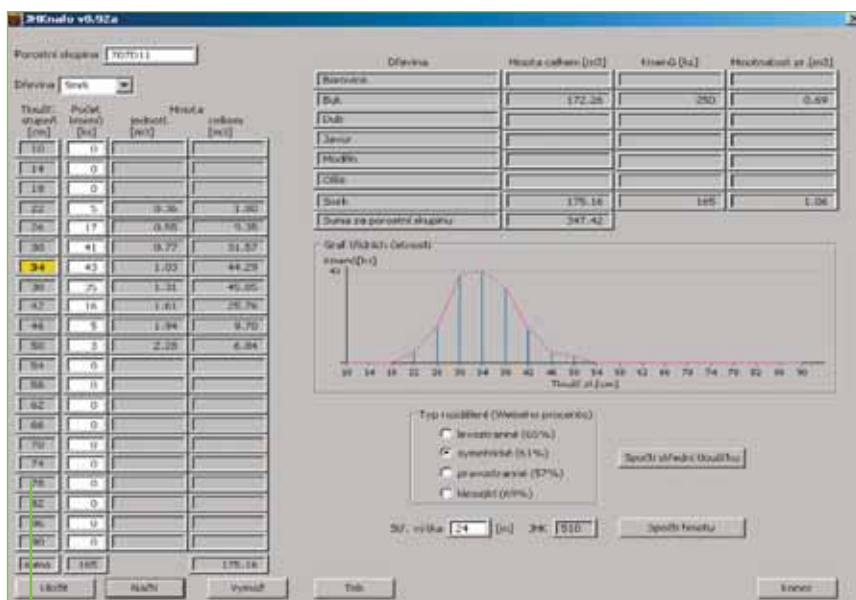
Jak už bylo uvedeno v úvodu článku, v současné době jsou uplatňovány postupy pěstování lesa založené na přiblížení se přírodním procesům (biologické pěstování lesa). Jsem přesvědčen, že vrcholem lesnického umění je pěstování lesa podle zásad výběrných principů. V souvislosti s tím vzroste na lesního hospodáře odborná a časová náročnost. Veškeré zásahy v porostu musí mít dokonale promyšlené jak po stránce pěstební, tak i výnosové. Také k tomuto by měl být lesníkovi program nápomocný. Zejména se jedná o stanovení těžební intenzity v návaznosti na objemový přírůstek porostu (přesílené nebo naopak příliš slabé zásahy způsobují ztrátu na přírůstu, snižují stabilitu porostu). Na lesním majetku si k uplatnění výběrných principů musí lesní hospodář vybrat porosty, které volí především dle kritérií: původnost (autochtonnost), porosty s podílem jedle, vysokohorské lesy, atd. U těchto vybraných porostů se zjistí zásoba

(pomocí JHK) a následně se vyznačí a provede těžební zásah nízké intenzity. Košulič [2005] doporučuje u smrkových porostů těžební intenzitu okolo 50 m³/ha/5let. Po uplynutí intervalu se znovu pomocí objemové metody zjistí porostní zásoba a vypočte objemový přírůst běžný. Tyto údaje poskytnou hospodáři představu o výši dalšího zásahu, tj. vytěžit jen to, co přirostlo. Kromě objemového přírůstu se použitím programu JHK získá obraz o rozložení četnosti

tloušťek konkrétního porostu a zjistí se dynamika tloušťkových přírůstů (graf třídních četností). Tyto informace jsou neméně důležité vzhledem k potřebě upravit tloušťkovou strukturu porostu (lesy výběrné) nebo pro stanovení optimální cílové tloušťky jako doplňkového kritéria obnovní těžby. Nepředpokládám, že každý lesník bude zjišťovat výši těžby popsaným způsobem. Raději bude spoléhat na svůj pocit a provozní odhad. Pokud ale bude (a musí být) hospodář

zainteresován do prodeje dříví, potom je výhodné vědět co nejpřesněji výši těžby, včetně informace o tloušťkové struktuře těžebního porostu v návaznosti na sortimentaci. Umožní nám to lépe se orientovat na konkrétní trh a poskytnout reálnou představu o zisku. Ani stanovení těžební intenzity nebo ověření porostních zásob a přírůstů není takto perfekcionista možná u všech porostů zvládnout. Pouze vhodným vytipováním porostů a periodickým měřením lze získat informace o růstu dřevin a vývoji porostů na daném majetku. Data mohou posloužit jako vstup pro moderní simulace. Je jen otázkou času, kdy bude podrobné lesnické plánování nahrazeno počítačovou simulací. >>

Text a foto: Ing. Svatopluk Foltá,
LS Karlovice, revír Vidly

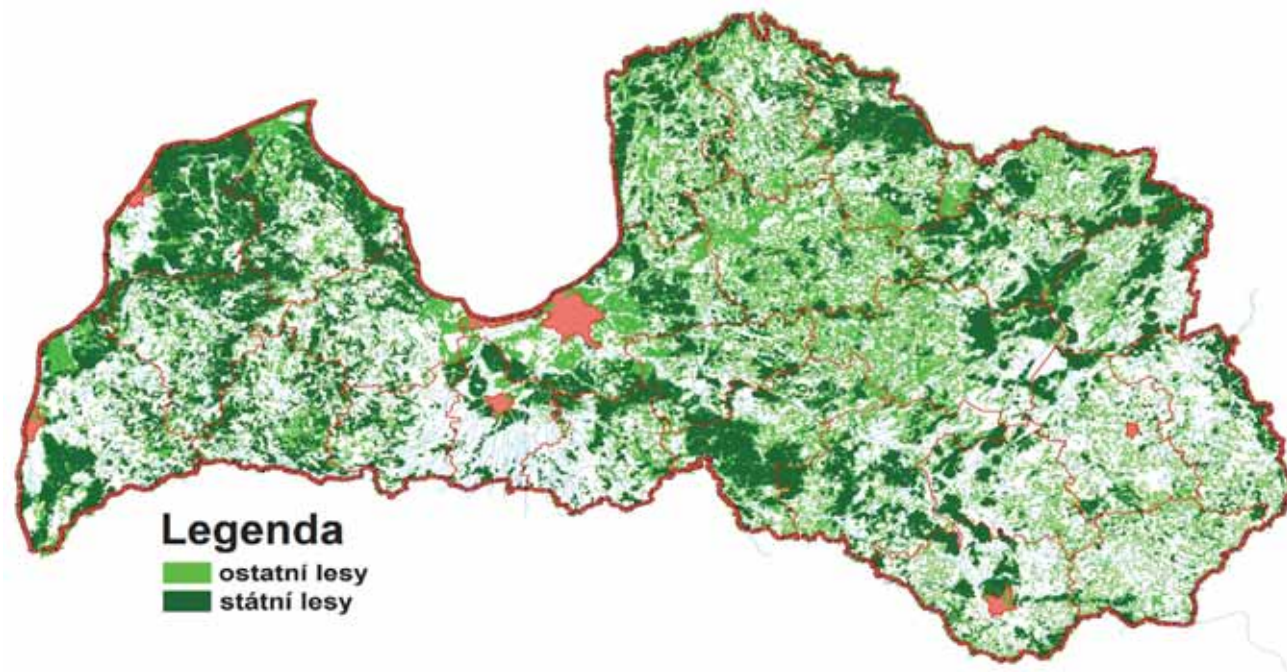
Podoba programu „JHK nafo“

Porost 707D11 po těžbě (revír Vidly). Množství těžby bylo zjišťováno pomocí programu „JHK nafo“

Lesnictví v Lotyšsku

Lotyšské státní lesy (Latvijas valsts meži)

Základní údaje

Lesnictví v Lotyšsku má velmi bohatou historii. Lesní hospodářství a dřevozpracující průmysl zde dlouhodobě zaujímají velmi významné postavení v rámci ostatních průmyslových odvětví. Lesy pokrývají v Lotyšsku 45% celkové rozlohy, tedy 2,91 mil. ha. (viz mapka). Zastoupení jednotlivých dřevin je následující – borovice 48%, bříza 24%, smrk 21%, ostatní druhy 7%; tedy 69% jehličnanů a 31% listnáčů (viz graf). Ve vlastnictví státu je dnes 50% lesů, tj. 1,46 mil. ha; 46% lesů, tj. 1,33 mil. ha lesů je soukromých a 4% lesů představují ostatní formy vlastnictví, tj. 102 tis. ha. Celkem je v Lotyšsku okolo 150 000 vlastníků lesů při průměrné výměře 8,4 ha lesa na jednoho vlastníka. Veškeré státní lesy jsou certifikovány systémem FSC.

Historie a vývoj Latvijas valsts meži – Lotyšských státních lesů

Organizace státních lesů Lotyšska – Latvijas Valsts Meži (dále jen „LVM“) byla založena v říjnu roku 1999 na základě rozhodnutí lotyšské vlády, a tím byl započat systém transformace státních lesů v Lotyšsku. Dosavadní způsob zjišťování zásob (ze stojících stromů) byl zásadně změněn. Od základu byl přeorganizován systém těžebních oblastí za účelem získávání objektivních údajů o zásobách jednotlivých sortimentů v porostech. Dále byly studovány a analyzovány náklady na těžební operace, shromážděna data o odbytu dříví a vyvinuta metodika zjišťování úrovně cen jednotlivých sortimentů v závislosti na jednotlivých regionech Lotyšska. Tyto činnosti umožnily získat značné množství ekonomických informací, které jsou užitečné pro LVM i dnes. Postavení LVM v rámci lesního hospodářství v Lotyšsku je patrné z diagramu.

V listopadu 2001 a v následujících měsících došlo ke změně organizační struktury LVM. LVM byly transformovány na

akciovou společnost, jejímž 100% vlastníkem je stát. Nejprve byly založeny organizační úseky pro lesnictví, osivo a sazenice a odbyt surového dříví, později pro rekreaci a myslivost. LVM má rovněž vlastnický podíl ve výši 100% ve společnosti SIA Juanmoku pils (spravuje nemovitý majetek) a 38% vlastnický podíl jako spoluzakladatel (společně s Lotyšskou federací lesního hospodářství a Lotyšskou zemědělskou univerzitou) v Institutu pro vývoj a výzkum lesnických a dřevařských produktů.

Pro následující rozvoj byla vypracována strategie LVM v letech 2004–2008. Cílem této strategie je zajistit hospodaření ve státních lesích trvale udržitelným způsobem a představit veřejnosti i všem dalším zainteresovaným subjektům moderní podnik, který je schopen zajistit rovnováhu mezi potřebami moderní společnosti, ekonomikou hospodaření a ochranou přírody (více na http://www.lvm.lv/eng/lvm/corporate_strategy/).

Na základě zákona o státním rozpočtu jsou LVM povinny odvádět roční příspěvky do státních a obecních rozpočtů. Největší část těchto plateb představuje daň za využití státních lesů (uzákoněno), která činí každoročně více jak 11,4 mil.

V roce 2004 byla s podporou vlády a ministerstva zemědělství učiněna důležitá strategická rozhodnutí. Byla zrušena zvýhodnění pro smluvní partnery s dlouhodobými kontrakty na práce ve státních lesích. Maximální povolený rozdíl v ceně dříví nastojato, sjednané v rámci dlouhodobého kontraktu, nemohl přesáhnout 20% oproti ceně tržní, zatímco od roku 2005 není povolen rozdíl větší jak 7%.

Díky výše uvedeným změnám bylo dosaženo větší efektivity v jednotlivých sférách činnosti LVM. V současné době dochází u LVM k výrazným změnám ve způsobu prodeje dříví (viz tabulka). Do roku 2002 bylo tvořeno 95% celkového obrátu z prodeje dříví nastojato.

2% z celkového obrátu tvořil příjem z pronájmu honitb a 1% z prodeje reprodukčního materiálu. V následujícím roce došlo k výraznému nárůstu prodeje dříví ve vlastní režii. Tato činnost se podílela 20% na celkových příjmech v roce 2003. Vývoj hospodářského výsledku a obrátu LVM v letech 2000-2004 je znázorněn v grafu.

V průběhu roku 2004 byl nastaven systém střednědobých kontraktů v délce 3 let, týkající se dodávek surového dříví odběratelům. Tyto střednědobé kontrakty jsou rovněž uplatňovány u zakázek na těžbu a dopravu dříví, které zadává LVM.

Lotyšské státní lesy se v posledních letech transformovaly na moderní akciovou společnost ve 100% vlastnictví státu. Postupné zvyšování prodeje dříví ve vlastní režii, logistiky pohybu dřevní hmoty a využití moderních harvesterových technologií jsou hlavními prioritami. Výsledky LVM dosažené během posledních let jsou výzvou i pro náš podnik. ➤

Literatura:

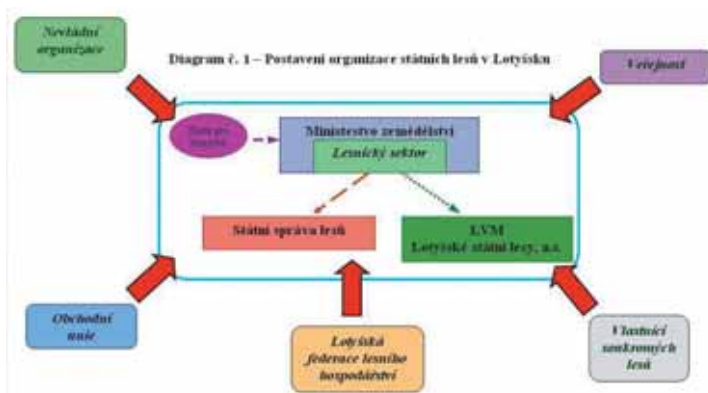
- výroční zpráva LVM za rok 2004
- prezentace z 6. konference organizací státních lešů konané v Rize
- www.lvm.lv/eng

Text a foto: Ing. Vít Obrdlík
Generální ředitelství LČR

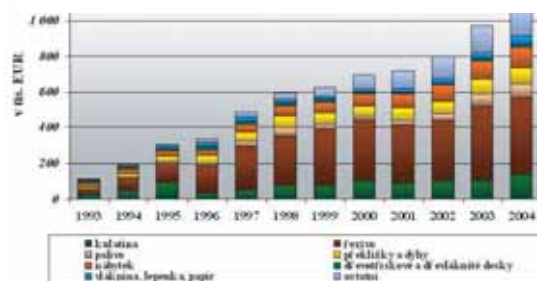
Základní hospodářské charakteristiky

		2000	2001	2002	2003	2004
Roční prodej surového dříví (nastojato)	mil. m3	3,72	3,80	3,82	4,18	3,86
Kulatinové sortimenty (prodej ve vlastní režii)	mil. m3	prodej nerealizován		0,01	0,34	0,73
Plocha holosečí	tisíc ha	10,2	10,0	10,0	11,2	10,2
Plocha zalesnění	tisíc ha	12,9	8,4	9,4	10,8	10,9
Výchova mladých porostů	tisíc ha	25,2	23,0	22,5	27,0	29,4
Opava lesních cest	km		191,0	340,0	383,0	520,0
Obrat	mil. €	23,9	31,5	39,3	65,2	92,6
Čistý HV	mil. €	0,43	1,42	7,38	19,45	48,0
Investice	mil. €	3,27	0,99	6,96	9,23	16,19
Platby do státního a obecních rozpočtů	mil. €	15,34	17,18	18,03	22,58	28,54

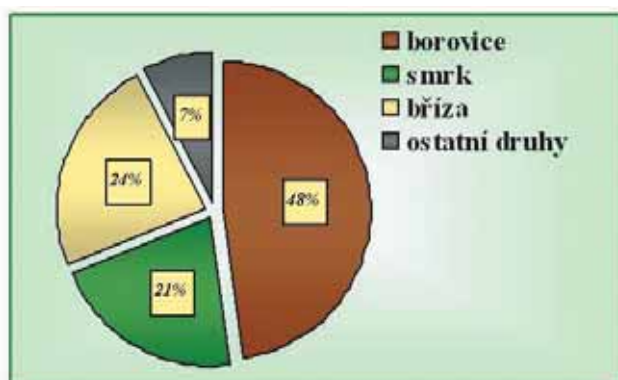
Postavení organizace státních lesů

Export dříví a výrobků ze dřeva

Zasoupení dřevin v lotyšských lesích

Z Čech až na konec světa – Chile

(1. část) Říká se, že když Bůh tvořil Jižní Ameriku, vzal, co mu zbylo – kousky hor, ledovců, údolí, pouští, stepí, deštných pralesů, pobřeží i lesů – a stvořil Chile. Využil jsem nabídky chilské vládní organizace Corporación nacional forestal (CONAF) a za její pomoci navštívil řadu lesnický zajímavých míst, některá z nich doslova na konci světa.

Dnes je tak teplo, že si půjdu zalyžovat

Chile tvoří úzký pás mezi Tichým oceánem a andskými vrcholy, rozkládající se od subtropů po polární oblast Antarktidy. Délka tohoto pásu je přibližně 4 300 kilometrů, průměrná šířka 200 kilometrů. Není potom divu, když moví lidé si po ránu vychutnávají sluneční paprsky v nížinách a po obědě si jedou zalyžovat. S koupáním v moři to není nijak slavné. Do vody se dá bez obav vstoupit v oblasti Aricy u peruánských hranic. V ostatních oblastech se při koupání v moři mnohdy neobejdete bez neoprénu. Pobřeží je ochlazováno studenými proudy, a to způsobuje, že u moře je citelně chladněji než ve vnitrozemských údolích, krytých ve střední části země pobřežní Kordilerou. Letní rekreace u vody se odehrává u četných vnitrozemských jezer.

Chile je geograficky extrémně rozmanitou zemí a po pravdě řečeno, právě to je jejím největším turistickým magnetem. Na severu panuje suché pouštní tropické podnebí, ve středu subtropické se srážkami v zimním období, na jihu pak poměrně drsné chladné. Tomu odpovídá i rostlinstvo: na jihu smíšené i listnaté lesy, dále k severu pak suchomilné keře, subtropické lesy i pouště. V horách savany a horské stepi.

Rozloha Chile je 756 950 km², žije zde okolo 15 330 000 obyvatel. Tři čtvrtiny obyvatel žije na 20 % plochy v hlavní

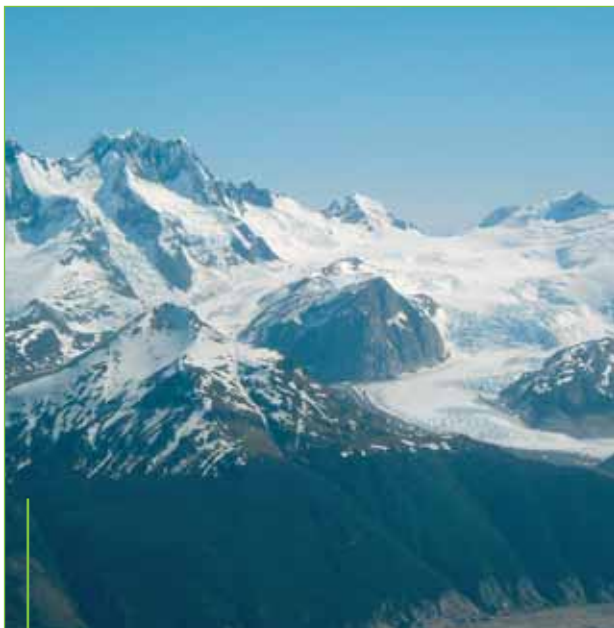
zemědělské oblasti středního Chile. Úřední řečí je španělština a jinak než španělsky se tady nedomluvíte. Země je rozdělena do 12 oblastí; hlavní město tvoří samostatný region. Jednotlivé regiony jsou očíslovány od severu k jihu a mají i své názvy.

Země za ploty

Středoevropan zvyklý na volný pohyb v krajině je překvapen množstvím plotů po celém území Chile. Oplocen je každý pozemek, včetně lesa. Výrobci ostnatého drátu zde mají dobrý odbyt. V Chile je soukromý majetek nedotknutelný. Vstup soukromé osoby na pozemek bez předchozího povolení vlastníka skončí obvykle vzdorováním smečky psů a následným vysvětlováním na policii, v horším případě střelbou. Absolutní ochrana vlastnických práv je dozvukem událostí před více než třiceti lety, kdy v Chile docházelo ke znárodnování se všemi důsledky. Za totálního ekonomického rozvratu, kdy země stála na prahu občanské války (levicová vláda si budovala dobu našich lidových milic, které cvičily na Kubě), zasáhl mediálně známý generál Pinochet, jenž překvapivým protiúderem zvrátil situaci. Očekávalo se, že po konsolidaci předá generál moc zpět do rukou parlamentu a budou vypsány řádné volby. Nestalo se tak a výsledek je dobře znám.

Tučňáci magellanští v soukromé rezervaci Seno Otway.

Od pláže po horské ledovce. Letecký pohled na ostrovy Ohňové země.

Ekonomika

Chilská hospodářská situace se v uplynulých letech v makroekonomickém měřítku rychle zlepšovala, ale těsné ekonomické vazby přes Pacifik ji činily zranitelnější, zejména vůči asijské ekonomické krizi. Mezi nejdůležitější obchodní partnery Chile patří Evropská unie, Spojené státy, Japonsko, Argentina a Brazílie. V poslední době vzrůstá význam Číny. To má odraz i v tom, že se na chilských školách začíná zavádět také výuka čínštiny a Chile je pro Číňany jednou ze zemí, kam mohou cestovat bez zvláštních omezení. Přes 40 % vývozu tvoří měď a každý náhlý pokles amerického hospodářství má bezprostřední dopad na Chile. V posledních letech se Chile stalo druhým největším producentem lososů, ryb a rybiho oleje a pátým největším vývozcem vína na světě.

Objem průmyslu zpracování dřeva se stále zvyšuje. To má dopad na úbytek původních chilských lesů, protože je dávána přednost zalesnění rychle rostoucími druhy s rychlou návratností investice. Produkce dřeva a dřevotřísky dosahuje okolo 11 % celkového objemu vývozu.

Chile je přidruženým členem sdružení Mercosur a má dohodu o volném obchodu s Kanadou a Spojenými státy. V roce 2002 byla podepsána smlouva o volném obchodu s Evropskou unií. Jak se zdá, způsob postupného oboustranně výhodného otevírání se světu v situaci, kdy domácí ekonomika posílila natolik, že mohla mezinárodně konkurovat ve volném tržním prostředí, je úspěšnější než jednostranné vyhlášení otevřenosti bez předchozí průpravy, kde jsou místní firmy v nerovném boji rychle poraženy mezinárodními podnikatelskými zájmy.

Chilané jsou draví podnikatelé. Investováním se zabývají většinou jen tehdy, pokud je návratnost do tří až pěti, výjimečně do deseti a více let. To je také důvod, proč řada vlastníků nevěnuje patřičnou pozornost lesnímu hospodářství s původními, pomaleji rostoucími, dřevinami.

Sociální rozdíly jsou v Chile propastné. Zdravotní, sociální či důchodová péče tak, jak je známe od nás, jsou tady pro nemalou část lidí neznámým nebo nedosažitelným pojmem. To má na druhé straně obrovský vliv na pracovitost, přemýšlivost a podnikavost lidí. Mezi žebráky tu najdete, kromě příslušníků jisté nepřizpůsobivé menšiny rozšířené po velké části světa, jen opravdu nemohoucí invalidní osoby, o které se nemá kdo postarat. Ostatní pilně shánějí živobytí.

Corporación nacional forestal

CONAF (Corporación nacional forestal) – práce této instituce probíhá ve dvou liniích činnosti:

- Dosáhnout toho, aby venkované a vlastníci vnímali les a lesnictví jako jednu z možností rentabilní produkce na svých pozemcích.
- Čerpat a chránit přírodní dědictví Chile, minimalizovat poškozování lesních ekosystémů.

CONAF působí jako obdoba naší státní správy lesů, která také zabezpečuje správu v 95 chráněných územích. Z toho je 32 národních parků, 48 národních rezervací a 15 přírodních památek. Chilský zákon z roku 1994 umožnil také vytváření soukromých přírodních parků a rezervací, kterých je v současné době 104. Nejvýznamnější soukromé chráněné území je park Pumalín v X. regionu. Ve všech chráněných územích se bez rozdílu vlastnictví platí vstupné. V řadě případů je možný i vjezd autem na udržovaná místa zařízená pro piknik.

V rámci mezinárodní spolupráce se v posledních třech letech rozběhl velký projekt „Trvale udržitelné obhospodařování přirozených lesů v Chile“ s celkovým objemem společných investovaných chilsko – německých prostředků ve výši 30 milionů EUR.

Ústředí CONAF je v hlavním městě, v jednotlivých oblastech jsou zřízena regionální ředitelství a detašovaná pracoviště.

Dosud nedotčený prales.

Není les jako les

V chilských podmínkách není za les považována jakákoliv formace dřevin. Jsou vymezeny tři skupiny: přírodní lesy (bosque nativo), kam patří dosud nedotčené lesy a porosty obnovené původními dřevinami. Další kategorií jsou lesy domácích dřevin druhotně vzniklé na bývalé zemědělské půdě (renovales), které jsou nejčastěji výmladkového původu. Třetí skupinou jsou plantážové kultury introdukovaných dřevin (Eucalyptus globulus, Pinus radiata, topolové kultivary). První dvě skupiny jsou považovány za les a pro jejich hospodářské využití jsou zpracovávány hospodářské plány. Pro plantáže není žádné omezení lesnického charakteru, jsou to v podstatě pole, na nichž se pěstuje dřevo.

Každý vlastník, který chce ve svém lese těžit, musí mít zpracovaný hospodářský plán. Hospodářské plány se zabývají popisem porostů a zjištěním zásob, zpravidla relaskopickou metodou nebo průměrkováním na zkusných plochách. Údaje v plánu slouží jako podklad pro odhad výše mýtních těžeb pro vlastníka. Těžba se povoluje v ploše, nikoliv v objemu. Důvod je prostý, z lesa je vyvezeno pouze to, co lze zpeně-

>> žit. Z jednoho hektaru je k dalšímu zpracování využito celkově 120 – 150 m³, v renovales to je méně. Zbytek shnije na zemi.

Obnova se provádí dvoufázovou clonnou sečí. Při prvním zásahu se zakmenění sníží na 5 – 6. Jakmile vznikne nálet po celé ploše, je povoleno vytěžit zbytek matečného porostu. Výchova ani umělá obnova místními dřevinami se prakticky neprovádí. Je ekonomicky nerentabilní a její případná návratnost je natolik vzdálená, že předem odradí každého vlastníka. Pokud jsem někde viděl výchovný zásah, pak byl proveden na několika zkusných porostech u lesnický uvědomělého vlastníka nebo byl financován z prostředků CONAF. Pro stát je to investice do budoucnosti. Vlastník či jeho následovníci budou moci porovnat ekonomický výsledek při mýtní těžbě, který by je měl přesvědčit o užitečnosti výchovy porostů.

Magellanův průliv a Ohňová země

Cesta po Chile začala v Ohňové zemi, ve XII. regionu. Ohňová země je tvořena mnoha ostrovy, většinou neobydlenými, z nichž největší je Isla Grande de Tierra del Fuego. Obyvatelé tuto oblast s nádechem hrdosti označují jako Magallania. Mimo obydlené oblasti jsou na severu velkého ostrova stepi, na zbytku najdete lesy, bažiny, skály, sníh a ledovce. Souostroví je odděleno od pevniny Magellanovým průlivem, do vzniku Panamského průplavu důležitou dopravní tepnou. Již v roce 1584 založili Španělé v tomto průlivu „Město krále Filipa“. Protože v té době ještě Evropané nepostřehli, že na jižní polokouli jsou roční období oproti severu posunuta o půl roku, byli osadníci vysazeni v březnu. Vyloučili les, postavili obydlí, zaselí – a přišla zima.

Když za pár let připlula španělská loď, aby zjistila, jak úspěšně se kolonie rozvíjí, našli jediného živého člověka. Ostatní podlehli hladu, nemocem, indiánským útokům a vnitřním rozbrojům. Od těch dob se toto místo nazývá Puerto Hambre (přístav hladu). Dnes je zde malý pomník u rozvalin kostela a vojenské rekreační středisko. Teprve v roce 1843 vyslalo Chile vojenskou výpravu do této oblasti, která založila vojenskou pevnost Fuerte Bulnes, demonstrující chilskou přítomnost v této oblasti. Nechráněná poloha, nedostatek potravin a pitné vody však brzy donutily posádku místo opustit a přesunout tábor o něco dále. Skupina nadšenců zde vystavěla repliku dřevěné pevnosti, jež je v sezóně turistickým lákadlem.

Hlavním stanem bylo město Punta Arenas s dodnes patrnými stopami chorvatské, anglické a irské kolonizace (znak města, příjmení, místní názvy). V 19. století město bohatlo z lodního provozu, zejména po objevení uhlí v bezprostřední blízkosti města. Obrovský rozmach nastal koncem 19. sto-

Lokomobily vystavované jako zajímavosti jsou na řadě odlehlých míst v provozu dodnes.

letí, kdy se masově rozšířil chov ovcí. V centru města stojí řada paláců, které patří místní honoraci. Klasická chilská výstavba je mnohem prostší. Základem domku je dřevěná konstrukce vyplněná izolační hmotou (nejčastěji polystyrenem), z obou stran obitá prkny a na venkovní straně ještě plechem kvůli větru. Topení je plynové – z velikých bomb za domky.

Odtud se vyráželo na exkurze do okolních lesů. Ve zdejších lesích zcela převládají porosty pabuku (*Nothofagus pumilio* – „lenga“, *Nothofagus antarctica* – „Éirre“) s výskytem *Drimys winteri* („canelo“) v podúrovni. V minulosti bylo učiněno několik pokusů o zavádění introdukovaných dřevin (douglaska, cypřiš, různé druhy borovic), ale klimatické podmínky jsou natolik nepříznivé, že po třiceti letech z těchto výsadeb zbyla ubohá krnicí torza. Zbyl pouze úspěšně odrůstající *Nothofagus*.

Dosud nedotčené přírodní lesy tvoří jednoetážové porosty s věkem zpravidla okolo 250 až 300 let. Bylo velmi zajímavé, že jejich výstavba vůbec neodpovídala obrázkům výstavby pralesa v evropských učebnicích. Přitom klimatické a stanovištní podmínky byly srovnatelné s Evropou. Dokonce i *Nothofagus*, který je příbuzným našeho buku, vykazuje velmi podobné biologické i technické vlastnosti. Rozdělení tloušťkových čteností bylo zpravidla výrazně jednostranné (podle našich teorií by mělo být klesající). Obnova v přírodním lese se dostavila vždy na nějaké světlině po spadlém nebo odumřelém stromu. Jak se ale okolní stromy postupně rozrůstaly do mezery, zmlazení zaniklo nebo z něj zbylo několik neživotaschopných potlačených jedinců. Rozsáhlé a úspěšně odrůstající zmlazení se dostavilo teprve s totálním

Mechanizace na lesním manipulačním skladu.

Pilnice s kotoučovou pilou v akci.

velkoplošným rozpadem přestárlého matečného porostu, který díky rozsáhlým hnilobám probíhá relativně rychle. Plošně souvislé zmlazení není příliš věkově diferencované a rychle vytváří jednoetážový dorůstající porost pod postupně hynoucími zbylými výstavky. To, co v Evropě považujeme za výběrný les, ve zdejších srovnatelných podmínkách v přírodním lese prakticky nenajdete. Ze všeho se, bez ohledu na věkovou rozrůzněnost, stává jednovrstevný porost.

Dopravně přístupné lesy jsou postupně odtěžovány výše zmíněnou dvoufázovou clonnou sečí. Místní pracovníci CONAF neměli dříve dost zkušeností s uvolňováním zmlazení, které se provádělo v době, kdy následný porost měl výšku i přes jeden metr a zmlazení se při domýtné seči nevyhnutelně silně poškodilo. Někteří z nich byli na stáži v Evropě a nabyté zkušenosti začínají aplikovat při poradenské činnosti vlastníkům lesa. Postupem času by rádi přešli na soustavu věkových tříd, kterou považují za optimální způsob dlouhodobého zabezpečení lesnické produkce i všech funkcí lesa.

I když je v této oblasti přebytek listnatého dřeva, zůstává jeho podstatná část ležet bez užitku v lese. Před několika lety, kdy byla z japonské strany poptávka po štěpce, se zužitkovalo prakticky veškeré silnější dříví nezasazené hnilobou. Japonci ale uzavřeli kontrakt s Ruskem a ze dne na den skončil odbyt. Dnes tuto dobu připomínají v lese hromady hniječícího dříví cest.

V současnosti se z lesa odváží jen to, co je využitelné pro tržní realizaci – truhlářské výrobky, stavební dříví, popř. vlákna pro papírny. Dříví je zpracováváno v množství pilařských provozů různé velikosti. Převažují malé pily s jednou či dvěma obrovskými cirkulárkami, u nichž je samotná šířka řezu 2 – 3 cm. Rámové pily jsou k vidění jen ve velkých provozech. Na „pilnici“ navazuje truhlářská dílna, v níž se nařezané hranoly upravují podle požadavků konkrétních

odběratelů. Dřevní odpad se v obrovských hromadách kupí okolo pil, protože není nikoho, kdo by o něj měl zájem. Palivové dříví se vyrábí omezeně – je v porovnání s plynem příliš drahé. Dřevem se topí většinou jen v dopravně nepřístupných oblastech.

V okolí Punta Arenas je řada rezervací. Velmi zajímavá je soukromá rezervace v Seno Otway, kde žije přibližně 6 000 párů tučňáků magellanských. Z krytých pozorovatelů lze sledovat tučňáky při lovu, koupání, slunění i hraní.

Po několika dnech jsem přeletěl do Puerto Williams na ostrov Navarino. Město je vlastně vojenská základna s potřebnou infrastrukturou. Elektrická energie je vyráběna nepřetržitě běžícími agregáty na pobřeží, dříve fungovala i malá vodní elektrárna využívající spád vody. Ostrov je jednou z nejvzdálenějších výsep lesa na jižní polokouli. Jižněji jsou porostlé lesem už jen nedaleké ostrovy Hornova mysu. Horní hranice lesa je zde dosti nízká. Dál už je Antarktida. I z letadla byly patrné výrazné známky devastace životního prostředí vysazeným bobrem, který se v této oblasti přemnožil. Díky nepřístupnému terénu je jeho redukce velmi problematická. V současné době je za bobry vypsáno zástřešné a místní restaurace bobry vykupují do svých kuchyní. Bobří maso je tmavé, před přípravou je nutné jej dobře zbavit tuku, a takový bobr na víně je opravdu výborný. K místním kulinářským specialitám patří i velcí krabi („centolla“). Z této delikatesy si vytvořili výborný obchod na argentinské straně. Kdo nebyl v Ushuayi, nebyl v Argentině, hlásají reklamní slogany. Na chilské straně kanálu Beagle jsou v tomto směru ještě trošku pozadu.

Z této oblasti směřovala má cesta dále na sever, do jednoho z nejkrásnějších národních parků na americkém kontinentu, Torres del Paine.

>>

Ing. Přemek Štipl, PhD.
Krajský inspektorát LČR Hradec Králové
Foto: archiv

Výroba dřevěného uhlí je v Chile ekonomicky zajímavá záležitost.

Listujeme scénářem připravovaného dokumentu Obora – místo v krajině

„Ottův slovník naučný charakterizuje oboru jako trvale ohrazený les přiměřené rozlohy, určený pro udržování a chov zvěře za účelem vydatné a zábavné honby. A dále praví: Co do místních poměrů v obornictví příznivých jest tu nejhlavnější podmínkou nejméně jeden stálý, živý potok a údolí, luhy i rozlehlější nížiny, tu a tam močály, několik rozlehlějších palouků, pahorky s jižními sklony a skaliska jsou pro oboru nejen velmi výhodné, ale namnoze i nezbytné.“

Tak tato slova stojí na samém začátku scénáře dokumentárního filmu Obora – místo v krajině, který od letošního jara natáčí režisér Ing. Ivan Stříteský ve spolupráci s odbornými poradci Ing. Josefem Valáškem, RNDr. Jiřím Stonawským, Ing. Janem Řezáčem a Petrem Greplem i za vydatné pomoci lesních správců, ředitelů lesních závodů a oborníků.

Jméno Ivana Stříteského najdete v titulcích celé řady filmových dokumentů, zmiňme například snímky jako Zelené dědictví, Než zašumí les, Lužní lesy nad soutokem, Komáří ráj, Žízeň lesa, Lesy ČR, Lesník a příroda, Cesty lesem aneb o Programu 2000.

Proč se zkušený filmař a fotograf tentokrát rozhodl vydat s kamerou právě po oborách? „Společně s vedením podniku Lesy ČR jsme se shodli, že pořad o oborách tu chybí. Podobně jako je tomu u Programu 2000, mají se i zde Lesy ČR čím chlubit. Chtěli jsme ukázat, že obory nejsou jen o provozu myslivosti, ale že jsou pozoruhodné také z mnoha jiných stránek. Nezaměřujeme se jenom na zvěř, snažíme se nabídnout i pohled do historie, ozřejmit souvztažnost s ochranou přírody... Zkrátka snažíme se představit obory ze širšího

pohledu, v neposlední řadě samozřejmě také jako místa přístupná veřejnosti. Jde nám o to, aby se divák dozvěděl, jak se má v oboře chovat, jaká pravidla musí respektovat,“ odpovídá Ivan Stříteský.

V rámci natáčení filmaři navštívili přes deset obor ve správě Lesů ČR, s.p. Dosud se točilo či se chystá natáčení například v oborách Hukvaldy, Kopidlno, Klokočka, Fláje, Žleby, Sedlice, Poněšice, Stará obora, Vřísek, Jabkenice, Jinošov, Buhary či Kralice. Téma dokumentu je rozděleno do několika kapitol.

Úvod nabízí obecnější vysvětlení, proč a jakým způsobem vlastně obory vznikaly, jaká byla motivace pro jejich založení. „Na majetku spravovaném státním podnikem Lesy ČR jsou v současné době obory vnímány jako cenná součást krajinného rázu, slouží k uchování genofondu lovné zvěře, jejich správa stále více směřuje k tomu, aby se staly harmonickou součástí krajiny a přispívaly k zvýšení její ekologické stability,“ doplňují autoři historický úvod. Jednotlivé kapitoly jsou pak kamínky do mozaiky celkového pohledu na obory a život v nich. Poodkryjme nedočkavě již v půlce natáčení některé z nich.

rozsáhlé lesy LS Hluboká: v levé části je Stará obora, za řekou obora Poněšice

V části dokumentu, pojednávající o péči o vzácné druhy zvěře, se podíváme za bílými jeleny do obory v Kopidlně či za kozami bezoárovými do obory Vřísek na Českolipsku. Péče o zvěř je pochopitelně jen jednou z činností v oboře. Dokumentaristé připomínají také péči o lesní porosty a zároveň vysvětlují, jakými způsoby lze realizovat obnovu lesa. Možnosti obnovy lesních porostů si společně s nimi prohlédneme v rámci demonstračního objektu v oboře v Poněšicích

zleva: Ivan Stříteský s kamerou a Ing. Jan Zasadil spolu s pracovníci státního zámku Hluboká při filmování na hlavní věži hlubockého zámku

Příprava před leteckým filmováním na Hosinském letišti. Spolu s kameramanem I. Stříteským se připravuje i Ing. Jindřich Brožovský, odborník obory Sedlice.

u Hluboké nad Vltavou, kde se intenzivně zmlazuje především buk, ale též lípy, smrk a jedle, a oceníme úspěšné zmlazení jedle v oboře Hukvaldy. Film zmíní také ochranu starých stromů či například zvýšení druhové diverzity dřevin (jeřáb oskeruše v oboře Bulhary).

V dokumentu Obora – místo v krajině dostane velký prostor téma ochrany přírody. Jak se diváci dozvědí, některé z obor se staly natolik cennými, že jsou součástí chráněných území či stanovišťmi zvláště chráněných druhů (navštívíme přírodní rezervaci Libochovka s bohatou populací kapradiny pérovníku pštrosího či přírodní rezervaci Sedlická obora se zachovalými zbytky přirozených lipových bučin). Vedle památných stromů v oborách najdeme chráněné druhy ptáků a hmyzu nebo cenné biotopy. „V minulosti se několikrát objevily konflikty oborního chovu s ochranou přírody, dnešní přístup k hospodaření je ovšem už jiný, méně konfliktní. Ochrana přírody je stále častěji realizována ve spolupráci se správci obor,“ říkají tvůrci dokumentu.

Obory se ve filmu představí i v jiném světle než jako místa lovu nebo jako cenná útočiště pro řadu vzácných druhů. Kromě přírodních hodnot k oborám přeci patří také historické objekty, ať už lovecké záměčky a chaty, nebo třeba studánky, historické seníky apod.

V této souvislosti autoři dokumentu připomínají, že obory již v dávných dobách sloužily k setkávání známých osobností, oborní scénérie se stávaly inspirací nejen pro malíře, ale i pro další umělce. Již zmíněná obora v Hukvaldech zanechala svou stopu v díle Leoše Janáčka, v oboře v Jabkenicích prožil závěr svého života Bedřich Smetana.

Jak plyne z výše napsaného, obory lákají vedle myslivců i širokou veřejnost. Vybízejí k procházkám, k obdivu zvěře i historických objektů. Je jasné, že obora má sloužit především zvěři, nicméně odborníci se dnes snaží vyjít veřejnosti vstříc, a tak přes některé obory vedou turistické či cyklistické trasy. „Nádherným příkladem toho, že lze zájmy zvěře i veřejnosti skloubit, je Stará obora. V pozdním jaru zde pravidelně mají týdenní ozdravný pobyt sluchově postižených dětí. V oboře se také pořádají organizované návštěvy dětí z místních základních škol, včetně dětského dne s pochoodem, soutěžími, loutkovým divadlem a ukázkou práce záchranářů se psy,“ zmiňují autoři ve scénáři.

„Chci divákům ukázat, že tam, kde veřejnost do obory může, si toho má považovat a chovat se s ohledem na zvěř a rostliny. Lidé by se zde měli chovat jako v parku, zahradě nebo třeba v přírodní rezervaci,“ uzavírá Ivan Stříteský.

Dokument Obora – místo v krajině by měl být hotov do letošních Vánoc. Držme autorům palce!

>>

Jaroslav Panenka, Generální ředitelství LČR, OTP

Foto: Jaromír Zumr

Letecký pohled na oboru Poněšice se známou loveckou chatou

Jak se žije na zámku?

Tato otázka napadne asi každého, když pozná někoho, kdo opravdu žije v zámeckém prostředí. Takovým člověkem je i pan inženýr Václav Kasal, ředitel lesnického, rybářského a mysliveckého muzea Ohrada v Hluboké nad Vltavou u Českých Budějovic. Letošním rokem končí svou velice plodnou pětadvacetiletou aktivní kariéru a odchází do, věříme, že aktivního, důchodu. Navštívili jsme ho proto v překrásném prostředí loveckého zámku a položili mu několik otázek, abychom přiblížili zajímavosti „života na zámku“, ale také představili čtenářům tohoto výjimečného člověka, který se svou významnou měrou zasloužil o zachování historického dědictví pro další generace nejen myslivců, rybářů a lesníků.

Ing. Václav Kasal

narozen 6. 11. 1943

- středoškolské vzdělání dokončil v roce 1960
- vysokoškolské vzdělání, lesnická fakulta v Brně v roce 1965
- od roku 1965 do roku 1967 pracoval u Lesprojektu (dnešní ÚHUL)
- od roku 1967 do 1968 na LZ Klášterec nad Ohří
- od roku 1968 do roku 1979 pracoval na ONV Chomutov, odbor pro lesnictví a myslivost
- od roku 1980 do roku 2005 ve funkci ředitele muzea Ohrada

Jste vzděláním lesník, co vás k tomuto oboru přivedlo? A můžete stručně vyličit svoji cestu k této profesi?

Vztah k přírodě se u mne utvářel již v dětství. Veškeré mé příbuzenstvo bylo svým způsobem spjato s přírodou a v tomto prostředí jsem vyrůstal. Než jsem začal chodit do školy, dosti času jsem trávil u svého strýce a tety v Tymákově u Plzně. Navštěvoval jsem dědu Boušu na hájovně a s babičkou jsem byl mnohokrát v lese. Táta byl myslivcem, kynologem, chovatelem různého domácího zvířectva, exotického ptactva a rybářem. Máma mimo již zmíněné záliby pěstovala ještě květiny.

V roce 1945 jsme se s rodiči přestěhovali do pohraničí, a to do krásného města Klášterec nad Ohří, které bylo významné nejen svojí historií, ale i svojí okolní krajinou s řekou Ohří, hrady Šumná a Lestkov, zámek a zámeckým parkem, minerální vodou a jednou z nejstarších porcelánek v Evropě.

O prázdninách jsem jezdil do Tymákova a zde jsem se strýcem, který je lesní inženýr a pracoval v ÚHUL Plzeň, jezdil po celém plzeňském kraji po lesích, ať to byla Šumava, Český les, Slavkovský les aj. Zde se též utvářel můj vztah k přírodě, zvířatům, lesu a historii. Proto mé rozhodnutí, kam jít po absolvování střední školy, bylo jednoduché, a to VŠZ - lesnická fakulta v Brně. Zde jsem jako student měl štěstí na výborné profesory, kteří nás i mimo rámec osnov učili širokému náhledu na les. Víceúčelové poslání lesa, estetika lesa, les a strom jako krajinnotvorný prvek jsou přinejmenším stejně důležité jako jeho ekonomické a produkční schopnosti. To byly zásady, které nás učili.

Jakému lesnickému odvětví jste se před svým nástupem do funkce ředitele muzea věnoval?

Po absolvování VŠ jsem nastoupil k ÚHUL Plzeň, dále jsem pracoval na LZ Klášterec a na ONV Chomutov, kde jsem měl na starost lesy a myslivost. Vzhledem k tomu, že jsem velmi dobře znal lesy a jejich zdravotní stav v okrese Chomutov a okolí, rozhodl jsem se opustit tuto „měsíční krajinu“. Tepelné elektrárny a důlní činnost prakticky změnila tento malebný kout Čech. Zaniklo mnoho vesnic a městeček v důsledku těžby uhlí a exhalace následně zničily horní partii lesů. Energetika měla zelenou na rozdíl od stromů, ty ve velkém usychaly. Též kvůli zdraví svých dcer jsem se chtěl odstěhovat, i když většina známých tomu nevěřila, věděli, jaký jsem patriot, ale stalo se. Sháněl jsem místa na několika LZ a též jsem se přihlásil na konkurz v Ústavu vědeckotechnických informací pro zemědělství Praha na místo ředitele zemědělského muzea, loveckého zámku Ohrada. Tento konkurz jsem vyhrál a začátkem roku 1980 jsme ze severu Čech přesídlili na jih. Na zámku jsem vydržel až do současné doby, kdy jsem dovršil důchodový věk.

Jaké poznatky a zkušenosti z praxe jste si přinesl a do jaké míry vám byly užitečné, když jste se ujal vedení muzea?

Domnívám se, že určitá praxe je vždy dobrá, člověk má jistě větší přehled, když nastupuje na nové místo a na určité věci je již připraven. Prošel jsem několik lesnických profesí, mám též výuční list lesního dělníka, považuji to za velmi dobré. Když hodnotím svoji činnost, jsem plně přesvědčen, že má dřívější zaměstnání a další mimopracovní aktivity byly pro mé působení v muzeu velmi cenné i nenahraditelné. Myslím si, že jsem tak mohl objektivně hodnotit práci lesních dělníků, lesníků, myslivců a chovatelů při své další odborné práci

v muzeu. Mohl jsem si udělat ucelenější náhled na lesnickou tematiku v historickém kontextu. Nelze též opomenout získané osobní styky s profesními odborníky, přáteli a dalšími lidmi z mého dřívějšího působení. Tyto trvalé přátelské svazky jsem nadále prohluboval i na novém pracovišti v muzeu k jeho prospěchu. Příkladem bych mohl uvádět mnoho, ale jeden připomenu, a to opravu zámku. V době nedostatku stavebních kapacit jsem zásluhou mnoha kamarádů v polovině osmdesátých let zámek opravil, což se ukázalo jako velmi dobré. Nevím, zda by se v současné době sehnaly na rekonstrukci zámku finance, když je nemáme ani na menší opravy.

Co nejvíce vás ovlivnilo ve volbě tohoto druhu kariéry?

Důvodů změny zaměstnání bylo několik, ty hlavní jsem již uvedl. Historie byla pro mne vždy přitažlivá. Přesvědčoval jsem se o tom, že historii a historické zkušenosti našich předků je nutno uchovat nejen pro mou generaci, ale i pro ty další. Celá lidská společnost je nedílnou součástí přírody, bez které nemůže existovat. Člověk musí ctít dlouhodobá přírodní pravidla, jejich porušení se nám namnoze již vymstila.

Opusťme nyní vaši kariéru praktického lesníka a věnujme se kariéře de facto lesníka historika. Historie je zřejmě vaším koníčkem. Jaká nebo jaké období je vám nejbližší?

Celý vývoj lidské společnosti je zajímavý a i pro současnost poučný. Stačí si připomenout spirálu vývoje lidské společnosti a člověka, kdy v počátcích byl obyvatelem lesů, lovil zvěř a sbíral lesní plody. Přes všechna ta historicky vývojová období se dostáváme k současnosti a naší snahou je vědomky i nevědomky se opět více přiblížit přírodě. Považuji za jeden z prvořadých úkolů nejen historiků, ale nás všech, dokumentovat tuto dobu co nejpřesněji a důkladně, aby další generace měly ucelený přehled o této etapě vývoje lidstva. Proto mám rád z historického hlediska současnost a 20. století.

Jaké oblasti historie ještě preferujete kromě lesnictví, rybářství a myslivosti, které tvoří hlavní náplň muzejních expozic?

Specializace muzea na historii oborů lesnictví, rybářství a myslivosti prakticky zasahuje do všech vrstev lidské společnosti. Zkoumání těchto vztahů je též velmi důležité. Vztah člověka k přírodě, myslivosti, lesnictví, rybářství, jeho spolková, osvětová a společenská činnost. Vztah člověka k přírodě a umění. Oblastí zájmu je mnohem více, ovšem i zde jsou limitující faktory finance a lidi.

Zdejší krásný zámek je pevně spjat s rodem Schwarzenberků, setkal jste se ve své bohaté kariéře s některým členem tohoto aristokratického rodu?

>>

>> Ohrada patřila hlubocko-krumlovské větvi rodu Schwarzenberků, její poslední majitel Adolf byl bez dětí, ale s dcerou jeho sestry jsem byl, dá se říci, dobrý kamarád. S hraběnkou Josi Reverterovou jsem se seznámil v roce 1990 a od té doby jsme se nejméně jedenkrát v roce navštěvovali. Škoda, že tato velmi inteligentní paní, milovnice koní, v minulém roce zemřela.

Za mnoho let svého působení v této funkci jste jistě zažil nepřeberné množství krásných i horších okamžiků...

Za dvacet pět let mého působení na zámku bylo zážitků mnoho. Jasně převažují ty příjemné, krásné a milé. Méně příjemných bylo s ohledem na to čtvrtstoletí minimum. Dá se říci, že přicházely v počátcích mého působení na Ohradě, než jsem si zvykl na místní specifické jednání, a též méně příjemné je období současné. Vztah vedení NZM v Praze vůči venkovním pobočkám není v mnoha případech dle mého názoru správný, je antimotivační a direktivní.

A co vám naopak přinášelo radost?

Úspěšných akcí, z nichž měl člověk příjemný pocit, bylo mnoho, byly to různé kulturní akce v prostorách zámku, společenská setkání, odborné semináře a školení, přednášky či besedy se školáky, četné sezónní výstavy v areálu zámku i mimo něj. Přátelská setkání s lesáky, myslivci, rybáři i ostatními návštěvníky muzea... tak bych mohl pokračovat. Nevím, co bych měl vyzdvihnout, ale asi naše Ohradské slavnosti a dlouholetou spolupráci s lesáky při vedení "dokumentace současnosti". Navázaná přátelství a kamarádství během mého působení na zámku Ohrada jsou dle mého názoru nenahraditelná.

Musel jste se vypořádat i se stinnými stránkami tohoto povolání, nabízí se tedy otázka, jakou úlohu hrál a hraje zázemí, které jste si zde vybudoval?

Mluví se o mém úspěšném působení na loveckém zámku a o tom, že jsem zde něco prospěšného udělal. Je to možná pravda, ale je jisté, že bez velmi dobré party spolupracovníků v muzeu i ostatních organizacích bych ničeho nedosáhl. Velmi vysoce hodnotím dlouhodobou spolupráci s orgány samosprávy jak Hluboké n. Vlt. a regionu, tak i s dobrovolnými organizacemi, jako jsou Českomoravská myslivecká jednota, Český rybářský svaz. Využíváme pro svoji práci též organizace Lesů ČR, Rybářského sdružení ČR, ÚHUL, odborné a vysoké školy a mnohé další.

Bez nadšení a nezištného jednání mých spolupracovníků a přátel by aktivity konané muzeem Ohrada byly minimální. Též pochopení i pomoc celé mojí rodiny a mých osobních kamarádů stálo za úspěchem mnoha akcí.

Jaký je „život na zámku“?

Odpověď je velmi stručná. Krásný! Škoda, že již nemohu tvrdit: "máme se jak na zámku, ať to trvá věčně". Vše má svůj začátek i konec. Jedna kapitola se uzavřela a otvírá se další.

Jste známým holubářem, jaké radosti nebo úspěchy vám tento koníček přinesl?

Mám rád zvířata a dá se říci, že mým osudem je holub, holub poštovní - Columba livia, forma domestika - tabularia. Náš rod chová poštovní holuby již od roku 1914. Chov holubů má stejně jako ostatní chov zvířat mnoho pozitiv, které si pořádně neuvědomujeme. Koncepčnost, cílevědomost, trpělivost, cit a předvídatost jsou součástí úspěšné

práce chovatele. Mnohé z toho může člověk uplatnit ve svém vlastním životě. Myslím si, že můj zájem o historii chovu poštovních holubů též rozvinul zájem o celkovou historii našich dějin. Již patnáct let vydávám soukromý odborný časopis pro chovatele poštovních holubů, který jsem v důsledku své práce dosti zanedbával, a proto se již těším, až budu mít více času. Také samotným holubům jsem věnoval minimum svého volného času. I to musím napravit. Mám velmi kvalitní kmen závodníků, a ti si moji péči jistě zaslouží. Závodů holubů jsou pro mnohé z nás příjemným zpestřením života a neškodnou drogou. Co jsem však získal zásluhou holubů, je mnoho známých z různých oborů a profesí nejen v naší republice, jejichž společným pojítkem je poštovní holub.

Jaké další koníčky ještě máte?

Jsem názoru, že když chce člověk dělat něco na vysoké úrovni, nemůže se rozptylovat mnoha dalšími věcmi. Proto jsem se v poslední době věnoval pouze holubům, na ostatní zájmy nebyl čas. Věřím, že se naskytne čas, abych si opatřil exotické ptactvo a psa, který byl dříve nedílnou součástí naší rodiny. Dále, když zdraví dovolí, bych chtěl opět začít trénovat děti na Hluboké.

Jak se vám daří skloubit pracovní povinnosti a volný čas?

V mém případě se nedá v podstatě mluvit o volném čase. Bydlím na zámku, tak jsem k dohledání v každou denní i roční dobu a na to si mnoho spolupracovníků již zvyklo. Musí však podotknout, že se tomu nebráním. Období volného času snad již brzy nastane.

Máte ve sbírkách muzea exponát, k němuž se váže nejvíce vašich vzpomínek?

Zde též nemůže platit jednoznačná odpověď. Nebyla by pravdivá. Z těch dvaceti tisíc je mnoho sbírkových předmětů raritních a unikátních. S některými se vážou mé osobní vzpomínky na jejich bývalé majitele. Obsáhlou a velmi kvalitní kolekci šperků z paroží a obrazy muzeu daroval můj starý přítel Václav Bláha z Teplé, obdobně je tomu i u sbírky kulového a brokového střeliva od Antonína Kluce z Č. Budějovic. Nejen k mé škodě již nežijí, ale jejich sbírka bude uchována v muzeu pro generace dalších obdivovatelů šikovnosti a umu člověka.

V letošním roce se uzavírá vaše bohatá kariéra ředitele tohoto ojedinělého a výjimečného muzea, dovolím si tvrdit, že vaše angažovanost pro jeho bezproblémový chod bude pokračovat. Jaké jsou vaše představy v tomto směru?

Odcházím v naději, že chod muzea bude nejen pokračovat, ale že se nadále bude i rozvíjet. Jeho republiková působnost a zapojení do různorodých aktivit s dlouholetými partnery se odchodem jednoho člověka nemůže zastavit. Věřím v další rozvoj muzea, i když současná situace není ta nejlepší. Muzeum by si svojí jedinečností a historickými základy zasloužilo mnohem větší soběstačnosti, než je mu v současné době dáváno. Centralizované řízení veškeré činnosti, neznalost místních poměrů, neprůhledné přidělování finančních prostředků omezují celkově jeho činnost. Od roku 1992 jsem stále toho názoru, že muzeum mělo být zařazeno do resortu Ministerstva zemědělství ČR.

Ohlédnete-li se zpět, jste spokojen s vybudovaným dílem, které předáváte svému nástupci?

Člověk nemůže být nikdy spokojen. Velké uspokojení je sebeklam, který škodí dalšímu pokroku. Jak již bylo řečeno, při každé práci se dělají menší či větší chyby a my i naši nástupci se musíme snažit tyto chyby napravit a ve své další práci se jim vyvarovat. To je také součást práce historiků. Poučit se z chyb a kladů předešlých generací a z nich vyvodit optimální závěry pro další práci. Jelikož znám osobně svého nového zástupce, Mgr. Martina Slabu, tak jsem plně přesvědčen, že lovecký zámek Ohrada bude nadále patřit k těm nejlepším a spolupráce s ostatními se bude vylepšovat. Lovecký zámek Ohrada by se měl stát osvětovým centrem nejen pro odborníky, ale hlavně pro širokou veřejnost. Cílem je poskytování objektivních a odborných informací a služeb pro co nejširší vrstvu obyvatelstva, podílet se na zvýšení společenského postavení a prestiže lesníků, rybářů i myslivců.

Změní se nějak pracovní vytížení „ředitele ve výslužbě“?

Změní a na tuto změnu jsem se již průběžně připravoval, nechtěl jsem být touto skutečností nemile překvapen. Ale určitému překvapení a nepředvídaným reakcím některých lidí se člověk nevyhne. Opět se vracím k historii a poučení z ní.

Každý z nás si musí uvědomit, že je vždy nahraditelný. Někdo snáze, někdo obtížněji, časem se musí však nahradit každý. Vývoj pokračuje dál, zastavit se nedá, to je jistota, se kterou musíme počítat.

Rád bych nadále pracoval v o.p.s. Orbis viridis na organizaci a průběhu vzdělávacích programů, hlavně zaměřenou na laickou veřejnost a školství. Dále bych se chtěl podílet na přípravě dalších ročníků Oradských a mysliveckých slavností. Věřím, že budu moci aktivizovat další své záliby, na které nebyl prozatím dostatek času.

Na své působení na loveckém zámku Ohrada však budu asi vzpomínat stále. Děkuji tímto všem spolupracovníkům a přátelům za podporu a pochopení.

Dovolím si vám tedy touto cestou poděkovat za vaši práci a úsilí, které jste po tolik let věnoval svému povolání, a popřát vám nejen za redakci časopisu, ale i za všechny čtenáře mnoho zdraví a radosti do dalších let. ><

Text a foto: Jaroslav Karas,
Generální ředitelství LČR, OTP

Studenti změřili své síly na celostátní přehlídce SOČ v Opavě

Cílem této soutěže, vyhlášené Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy a garantované Institutem dětí a mládeže MŠMT, je vést talentované studenty k samostatnému a tvořivému přístupu při řešení odborných problémů v 17 vědních oborech. Soutěž probíhá na úrovni okresních a krajských kol každoročně zakončených celostátní přehlídkou nejúspěšnějších individuálních nebo kolektivních prací, které studenti osobně obhajují před porotou. Řešitelé nejlépe hodnocených prací pak mají možnost prezentovat své práce na obdobných mezinárodních soutěžích.

V Mendelově gymnáziu v Opavě, které se ujal od 15. do 19. června role hostitele letošní celostátní přehlídky SOČ, obhajovalo své soutěžní práce v sedmnácti soutěžních oborech téměř 300 studentů, vítězů krajských kol SOČ. Středoškolská odborná činnost byla pro řadu z nich prvním krokem k samostatné práci a účast na celostátní přehlídce prvním významným úspěchem. Vedle diskuse s porotou měli stu-

Česká spořitelna a.s. Vedle těchto cen bylo uděleno úspěšným řešitelům mnoho věcných cen i od dalších sponzorů. Lesy České republiky, s. p. věnovaly hodnotné ceny pro nejúspěšnější řešitele v oborech Zemědělství, potravinářství, lesní a vodní hospodářství, Ochrana a tvorba životního prostředí, Biologie, Geologie a geografie. Nejúspěšnější řešitelé SOČ se pravidelně zúčastňují obdob-

denti příležitost seznámit se s tím, co vytvořili kolegové z ostatních krajů, z obdobných či jiných typů škol a získat impulsy pro další práci. Nově, v letošním, již 27. ročníku, museli studenti odevzdávat přihlášku a své soutěžní práce také v elektronické podobě. To se velmi osvědčilo a poprvé si tak mohli porotci a porotkyně ve větším časovém předstihu opravdu důkladně prostudovat postupující práce. Měli tak více času se na diskusi se studenty připravit. Při posuzování práce pak velmi záleželo na samotné ústní obhajobě a následné diskusi s porotci. Do Opavy přijely prezentovat své práce také studentky ze Slovenska, a to z Trebišova a Krupiny. Se slovenskou sočkou se tak i po rozdělení republiky udržují funkční a neformální kontakty.

První tři vítězové v každém oboru získali diplom laureáta Celostátní přehlídky Středoškolské odborné činnosti v Opavě spolu s věcnou cenou od ministryně školství Petry Buzkové, jež osobně předal náměstek ministryně Dr. Müllner a finanční odměnu od generálního sponzora SOČ, kterým je

ných mezinárodních soutěží. Na nejstarší a nejprestižnější soutěž v USA (Intel ISEF) byly nominovány práce Adama Janečka z Opavy z oboru Fyzika - Laviny vírů v supravodičích, Martina Olejára z Prahy z oboru Elektrotechnika, elektronika, telekomunikace a technická informatika - Analogově-digitální analyzátor s oscilátorem a Petry Bezchlebové a Jany Malcové ze Strážnice z oboru Strojírenství, hutnictví, doprava a průmyslový design - Problematika odivání tělesně postižených. Jako náhradník byl určen Milan Pospíšil z Brna s prací Schopnost lesního porostu poutat oxid uhličitý - spojitost s globální změnou klimatu z oboru Ochrana a tvorba životního prostředí. Na soutěž EU ve Švédsku 2006 (European Union Contest) byli nominováni Ján Záhornadský z Prahy s prací o algoritmech z oboru Matematika a matematická informatika a Zuzana Tvarůžková z Kroměříže s prací Využití digitální fotografie k záznamu změn barvy listů odrůd pšenice ozimé z oboru Zemědělství, potravinářství, lesní a vodní hospodářství. Zuzana Tvarůžková se

svoji pátou účastí v celostátním kole SOČ, z čehož třikrát byla její práce oceněna stupněm nejvyšším, stala vůbec nejúspěšnější sočkařkou.

Velmi dobře byly hodnoceny i práce s lesnickou tematikou. Například práce Marty Divišové, studentky SOŠ v Šumperku, Lýkožrout smrkový (*Ips typographus*) na Šumpersku, Hany Truksové z téže školy – Srovnání epigeonu v lesních a pasečných biotopech, Zdeňka Spíška, studenta Gymnázia v Rájci-Jestřebí Jeřáb oskeruše v ČR nebo práce Libuše Weinerové, studentky Střední lesnické školy ve Žluticích, Výskyt jedle bělokoré na Žluticku a její obnova.

Převážná většina prací na SOČ samozřejmě vykazovala i určité nedostatky vědeckých prvotín. Zpracování takové práce je však pro mnohé cennou zkušeností pro další studium na vysoké škole a tvorbu náročnějších prací, ať již bakalářských nebo diplomových. >>

Mgr. Eva Dlabolová,
Generální ředitelství LČR, OTP

Andrea Španihelová

LES

Kdopak ví, co je to les
To není město ani žádná ves

Les ten příroda je
A každý, kdo v něm byl
Na něj rád vzpomene

Žijí tam ptáci a různá zvířata,
Je to příroda hodně bohatá

Jsou tam také rostliny
A nad lesem mraky jak peřiny

O les se stará každý, kdo ho rád má
A všichni pění co má, tak mu dá

Tak chodte všichni do lesa,
Vždy srdce vám tam zaplesá

Děti vyjely za lesními hrami do Saska

V rámci příhraniční spolupráce se Saskými státními lesy – konkrétně se sousedním Lesním úřadem v Klingenthalu – byla Lesní správa Kraslice (KI Karlovy Vary) již podruhé přizvána ke spoluúčasti na organizaci sedmého ročníku Saských dětských lesních her. Společně se žáky 4. tříd z Klingenthalu se her zúčastnily také děti ze základní školy v Kraslicích.

Cílem lesních her bylo zábavnou formou přiblížit dětem problematiku lesního hospodářství a zároveň jim osvětlit význam lesa, zejména pak ve vzájemných vazbách na ekologii, ekonomiku i rekreaci.

Celkem na deseti stanovištích si děti na naučné stezce mohly vyzkoušet například vnímání lesa jako domova dalších živočichů a rostlin – to když v „černých skříňkách“ měly po hmatu uhodnout schované předměty – kamínky, ulitu hlemýžďe, šišky, parůžek, mech nebo bukovou větvíčku. Dále si vyzkoušely běh v členitém terénu, který simuloval úprk zvěře před nebezpečím. Na dalším stanovišti byly děti poučeny o smyslu myslivosti ve vazbách na ochranu lesa – zde byly připraveny názorné ukázky loupání a okusu zvěře, prostředky pro ochranu dřevin před škodami zvěří a zároveň jim byla vysvětlena nutnost snižování početních stavů zvěře, spojená s ukázkou myslivecké kynologie. Nebylo opomenuto ani využití ulovené zvěře spojené s ochutnávkou loveckého salámu. Na další stanici děti zhlédly ukázky kácení stromů a měly možnost se seznámit s dřevorubeckými pomůckami. V programu nescházela ani problematika přiblížování dříví. „Transport dřeva“ si pak děti zkusily na vlastní kůži ve štafeti, kde měly za úkol přenést 10 polínek po předepsané trati v co nejkratším čase. U dalšího stanoviště na školáky čekaly ukázky dřev, větvíček a plodů běžně se vyskytujících druhů dřevin. Děti si mohly ověřit rozdíl mezi měkkým a tvrdým dřevem při zatloukání hřebíků do připravených hranolků, také si vyzkoušely spočítat stáří stromu na letokruzích. Na dalším zastavení proběhla debata o tom, jak je třeba se chovat v lese a co do lesa nepatří. V rámci tohoto bodu děti absolvovaly i cvičný sběr předem připravených „odpadků“ v ohraničeném úseku lesa.

Celá akce se konala 24. května 2005 na správním území Lesního úřadu Klingenthal. Ke spokojenosti všech zúčastně-

ných se během dne ukázalo sluníčko, v průběhu vytyčené trasy tedy byly odloženy pláštěnky i svetry. Na závěr her se jednotlivé disciplíny vyhodnotily a děti si spolu s krásnými zážitky z příjemně prožitého dne v lese odnesly i upomínkové předměty připravené Lesním úřadem Klingenthal a Lesy ČR (viz foto).

Co říci závěrem? Doufejme, že naše snažení zanechalo v dětských dušičkách pozitivní přístup k lesu, lesníkům a lesnímu hospodářství a že si jednou jako již dospělí vzpomenu na tento den a budou se s porozuměním do lesa vracet. >>

Anita Černíková,
LS Kraslice

Hrad Valečov rozzářil dětský smích

V nádherné krajině Českého ráje v okolí hradu Valečov nedaleko obce Boseň u Mnichova Hradiště připravily Lesní správa Nymburk a Krajský inspektorát Brandýs nad Labem v sobotu 16. července již šestý tradiční Den s Lesy České republiky.

Během dopoledne prošlo stezkou v okolí hradu, kde byly připraveny rozličné znalostní a sportovní disciplíny, téměř 170 dětí. Děti si zde mohly ověřit své znalosti dřevin, hub, ptáků, stop zvířete, mohly si však vyzkoušet i řezání dřeva, výstup po provazovém žebříku, hod do otevřených úst loupežnické cházky, složit dřevěná puzzle - brouků, určit různé vůně, sestavit kuláč z jednotlivých výřezů nebo podle hmatu určovat různé předměty a přírodniny. Splnění úkolu bylo na každém stanovišti potvrzeno razítkem do startovací listiny. Za získání všech pěti razítek pak obdržel každý účastník malé dárky od LČR, s. p. - pexeso, dřevěnou tužku, bonbóny, odznáček datlíka a poukázku na buřtíka. Startovní číslo pak bylo ještě zařazeno do dalšího slosování o 40 hlavních cen, mezi nimiž nechyběla trička, kšiltovky, plyšáci, dřevěné hračky, puzzle, batůžky, dětské peněženky nebo knížky o přírodě.

Pod hradem Valečov postavila obec Boseň před několika lety přírodní amfiteátr včetně celého zázemí. Zde, na připraveném ohni, si každý účastník mohl vysoutěženého buřtíka opéci a koupit si i další dobroty a pití. V areálu pod hradem děti rády využily možnosti zhoupnout se na dřevěných hou-

pačkách nebo zastřílet si ze vzduchovky do připravených terčů. V doprovodném programu si děti s rodiči nenechali ujít ani ukázky výcviku dravců. Sokolník p. Dobrkovský o každém z nich krátce pohovořil, ukázal způsob výcviku, krmení, nechal některé dravce prolétnout a odvážlivcům dovolil si vyzkoušet i přilet dravce na ruku. Po těchto ukázkách se malí i velcí mohli ještě těšit na pohádku „Kominíkovovo štěstí“, kterou jim přijeli zahrát herci pražského divadla Minaret.

Krásné slunečné odpoledne a blízkost hradu Valečov i Drábských světniček nalákala také spoustu účastníků k prohlídce tohoto krásného koutu naší malebné země.

Velký dík náleží rovněž zaměstnancům Lesní správy Mělník, kteří 13. července zorganizovali dětský den v okolí sídla revíru Valdštýn mezi obcemi Březovice a Bezděz, kde kromě plnění úkolů na 8 stanovištích mohly děti shlédnout ukázky výcviku psů nebo si vyzkoušet střelbu ze vzduchovky. >>

Mgr. Eva Dlabolová,
Generální ředitelství LČR, OTP

Pomáháme ohroženým druhům – tentokrát o tetřevu hlušci

Tetřev hlušec (*Tetrao urogallus*) je největším zástupcem tetřevovitých. Tento druh je ponejvíce rozšířen v Palearktickém jehličnatém pásmu lesa, izolované populace vyskytující se ve střední a západní Evropě jsou tedy na jižním okraji areálu rozšíření. Největší středoevropská populace tetřevů se nachází v Alpách.

21 dní stará tetřeví kuřata

29 dní stará tetřeví kuřata

Na konci 19. století byla na našem území vysoká početnost populace tetřeva. Ještě v první polovině 20. století byly početní stavy velmi slušné. Ale přibližně od 40. let začali tetřevi z některých oblastí mizet. V 60. letech se udržovaly vyšší stavy převážně již jen v pohraničních horách. Mnohé lokální populace postupně vymizely nejen u nás, ale i v celé Evropě. Koncem 70. let byl zaznamenán radikální pokles výskytu tetřeva již i v Jeseníkách a v Krkonoších. Podle různých mysliveckých podkladů se prudký pokles (z přibližně 800 kusů v r. 1970 na cca 300 kusů v r. 1980 a na 150 kusů v r. 1990) konečně počátkem 90. let zřejmě zastavil a pohybuje se nyní na úrovni cca 150 až 200 kusů.

Za hlavní příčiny úbytku tetřevů jsou považovány vysoké stavy predátorů, především lišek, kun, krkavců či divočáků, změny v krajině v důsledku jejího obhospodařování a zvláště v poslední době poměrně často zmiňovaná tzv. „atlantizace“ podnebí ve střední Evropě – zvýšené množství srážek v červnu a červenci, tedy v období významném pro vývoj kuřat.

V současné době je u nás jediná stabilizovaná populace v Národním parku Šumava, kde stavy zřejmě mírně klesají či v nejlepším případě stagnují. Většina tetřevů je přitom soustředěna ve třech honitbách – Modrava, Srní a Kvilda na rozloze cca 17 tis. ha. Z ostatní části Šumavy, Krkonoš, Jeseníků a Beskyd jsou hlášeny více méně sporadické výskyty, které jsou hluboko pod hranici biologického minima, reprodukce je nízká a nezajišťuje obnovu populací. Proto je tetřev hlušec platnou vyhláškou č. 395/1992 Sb. zařazen mezi zvláště chráněné živočichy v kategorii kriticky ohrožený a ani v současně projednávaném návrhu novelizace této vyhlášky se nepočítá s jeho přefazováním do nižšího stupně ohrožení.

Historie intenzivních aktivit na záchranu tetřeva v lesích spravovaných LČR sahá do r. 1988, kdy vzhledem k rapidnímu poklesu stavů tetřeva na Šumavě rozhodlo tehdejší ministerstvo lesního a vodního hospodářství o zřízení záchranného chovu tetřeva na LZ Prachatice (dnešní LZ

Boubín) v lokalitě Mlynářovice. Cílem bylo udržet zbytkovou populaci a obnovit ji v oblastech, kde tetřev již vymizel. Už v tomto roce došlo k výstavbě odchovny a potřebného dalšího zařízení – voliery o 13 boxech pro chovné hejno a dospívající kuřata, objektů pro umístění lhně, skladiště krmiv, mrazáku, sociálního zařízení a malých přenosných odchoven pro kuřata – a na podzim bylo dovezeno základní chovné hejno tetřevů v počtu 4 kohoutů a 4 slepic ze SRN. V dalších letech byl chov zvěřován a jeho podpora byla samozřejmě zachována i po vzniku LČR. Tím byly vytvořeny předpoklady pro reprodukci mladých tetřevů za účelem provádění reintrodukcí (vypouštění do přírody v místech dřívějšího výskytu). Odchovaní ptáci jsou totiž vypouštěni v souladu s dohodou o dlouhodobé spolupráci se Správou NP a CHKO Šumava na území národního parku (LS Strážný) a rovněž na území LZ Boubín (polesí Zatoň).

V Jeseníkách se LČR rozhodly angažovat na záchraně tetřevů v r. 1993 a následně vybudovat odchovné zařízení v lokalitě Vidly na LS Karlovce. V té době byly v Jeseníkách doslova už jen zbytky původních stavů. Byli dovezeni 2 tetřevi z LZ Boubín a dalších 6 ze zařízení Interlovu Tři sekery. I tady bylo v následujících letech rozšiřováno chovné hejno a zvěřován počet odchovaných tetřevích kuřat pro potřeby reintrodukcí. A stejně jako v Mlynářovicích, také zde bylo třeba v odchovně denodenně tvrdě a dlouho pracovat. Za každým vylíhlým kuřátkem a jeho přípravou k vypuštění je totiž vždy schováno velké množství práce, obstarávání krmení v lese a jeho úprava před podáním dospělým ptákům i kuřatům, neustálý dohled zejména v době snůšky vajec, jejich inkubace i po vylíhnutí kuřat, řešení zdravotní problematiky, sledování genetické kvality ptáků – to vše činí z odchovu tetřevů značně náročnou a finančně nákladnou záležitost.

Vlastní vypouštění odchovaných tetřevů probíhá ve vypouštěcích zařízeních na vhodných lokalitách. Jedná se o opločené, asi hektarové plochy s přístřeškem, do nichž jsou odchovaní ptáci převezeni a kde je proces jejich osamostatňování

bedlivě sledován. Oplocení jednak částečně chrání před predátory a jednak brání tetřevům v předčasném opuštění vypouštěcí lokality. Přes všechna opatření však již v této době nezhledka dochází k napadení a zabíjení tetřevů liškami, kunami či jestřáby. V případě telemetrického sledování jsou ptáci vybaveni vysílači již před umístěním do vypouštěcího zařízení. Vysílače s životností cca 2 roky bývají nejčastěji instalovány na krk jako obojek z jednoduché smyčky, přičemž musí být zajištěna jeho dostatečná vůle pro normální příjem potravy a současně nesmí být naopak příliš velká, aby jej tetřev neztratil či se za něj dokonce nezachytil. Ostatní typy montáže se u tetřevů příliš neosvědčily, neboť v případě upevnění vysílačky formou „batůžku“ na zádech či na ocasních perech bývají ptákem poměrně rychle zničeny nebo vytrženy i s pery. Tetřevi mají v zobáku skutečně velkou sílu, dokáží hravě uštípnout i silné větvičky a při neopatrné manipulaci mohou člověka vážně zranit. Celkem bylo doposud z obou odchovných zařízení LČR do přírody vypuštěno téměř tři sta tetřevů a samozřejmě se předpokládá pokračování reintrodukcí i v dalších letech.

Koordinace záchranných prací v ČR je od roku 1998 dána ministerstvem životního prostředí schváleným Záchranným programem pro tetřeva a vytvořením Poradního sboru složeného z lidí na programu se podílejících, včetně výzkumných pracovníků. Poznatky o chovu, reintrodukcích i životě tetřevů v přírodě jsou získávány a publikovány. Významná část těchto poznatků byla získána pomocí telemetrického sledování, neboť více než sto tetřevů v ČR bylo vypuštěno s vysílači a následným telemetrickým sledováním se zabývala výzkumná pracoviště. Soubor takto získaných poznatků slouží např. k ověření vhodnosti období vypuštění – odchovávání tetřevů se vypouští buď na podzim či na jaře příštího roku, ke zjištění příčin úbytků – především tlaku predátorů, či migrace do vhodných biotopů s možností následného zahnízdění.

Na základě historických zkušeností i novodobých poznatků lze říci, že tetřev je adaptován na staré porosty, kde borůvka obecná je významnou rostlinou poskytující potravu a úkryt. Souběžně s reintrodukcemi odchovaných tetřevů je proto třeba trvale udržovat vhodný biotop. Z hlediska lesnického hospodaření se především jedná o:

- preferování maloplošných pasečných a podrostních forem hospodaření, včasných a silných probírkových zásahů snižujících zakmenění porostů, prosazování listnatých dřevin ve smrkových porostech a také borovice a jedle před smrkem
- ponechání drobných mýtin a volných ekotonů (o šířce cca 5 m) mezi různověkými porosty
- ochranu borůvkových porostů
- prodloužení obmýtí
- vyloučení biocidních látek a umělých hnojiv

odchovny s drátěným roštem a stálým zajištěním teplotního režimu

slepice a kohout z chovného hejna

Z dalších opatření lze jmenovat:

- vyloučení či alespoň omezení rušení turismem
- efektivní regulaci počtu predátorů (hlavně lišek, kun, divokých prasat a krkavců)
- systematické dlouhodobé sledování početního vývoje populace, např. sčítáním kohoutů na tokaništi a celoročním mapováním pobytových znaků (trus, peří, stopy a popeliště)
- monitorování vybraných jedinců pomocí vysílaček

Jedině souhrn všech těchto opatření může poskytnout potřebné konkrétní údaje o populaci a o efektivnosti realizovaného záchranného programu a zajistit vhodné podmínky pro život tetřevů v přírodě. Obnovení (zotavení) populace tetřevů je skutečně nezbytné. Vždyť tento druh má kromě obecně nenahraditelné hodnoty každého biologického druhu též v naší společnosti vysokou hodnotu kulturní a navíc je tetřev vědci považován za indikátor relativně neporušeného lesního ekosystému.

Přejme proto oběma odchovným zařízením LČR hodně zdaru v chovatelské práci a co nejvíce zdařile vypuštěných tetřevů do jejich vhodného biotopu. Zároveň vyjadřujeme naději, že nejen tyto uvedené chovy a jejich reintrodukce, ale i obdobné aktivity dalších subjektů včetně těch, které jsou zatím ve stavu záměru, budou orgány ochrany přírody i státní správy myslivosti nadále účinně podporovány. Vždyť jestliže existují konkrétní lidé, a to zdaleka nejen v Mlynářovicích či Vidlích, kteří jsou pro záchranu tetřevů ochotni mnoho vykonat, nelze jim do cesty klást byrokratické překážky. Doufejme, že tak impozantní a všemi obdivovaný pták, jakým tetřev hloušek bezesporu je, díky naší pomoci přežije a budou ho i v přírodě moci obdivovat následující generace. >>

Text a foto: Ing. Petr Jirkovský, LZ Boubín, polesí Mlynářovice
Ing. Petr Zvolánek, generální ředitelství LČR

celkový pohled na voliery pro chovné hejno a dospívající kuřata

Lesáci z Bzence na pomoc evropské integraci

Integrující se Evropa má společná témata i v oblasti lesnické problematiky. V rámci ní se ve dnech 8. 5. – 14. 5. 2005 uskutečnil pod záštitou Jihomoravského kraje projekt nazvaný „Židle spolupráce“.

Jeho uskutečněním bylo pověřeno a se ctí se ho zhostilo Střední odborné učiliště lesnické z Bzence Přívozu. Partnerem v této akci byli žáci a pedagogové z Druhé technické školy z Kragujevace v Srbsku, která připravuje mladé lesáky v lesnickém a dřevařském oboru.

Cíle, jež se podařilo v průběhu celého projektu naplnit, byly jednoznačné – prostřednictvím vzájemné spolupráce mladých lidí z dřevařsko-lesnických studijních oborů napomoci k odstranění xenofobních nálad, seznámit partnery ze Srbska se stavem a řešením lesnické problematiky u nás a navázat kvalitní partnerské vztahy pro budoucí spolupráci. Prostřednictvím společného díla, kterým byla dřevěná židle, již v souladu s názvem projektu vytvářely smíšené česko-srbské dvojice žáků pod odborným dohledem mistrů odborného výcviku SOUL Bzenec, se podařilo postupně odbourat jak kulturní, tak i jazykové bariéry. Zároveň si žáci i pedagogičtí pracovníci vyměňovali informace a zkušenosti z praxe.

Vedle zmíněné společné pracovní činnosti byli hosté z Kragujevace seznámeni se stavem lesního hospodářství v našem regionu i prostřednictvím naplánovaných doprovodných akcí. Pro názornost byly uskutečněny praktické ukázky přímo v porostech. Například těžební činnosti, nakládání hydraulickou rukou, činnost vyvážecích souprav a práce s koňským potahem. Tyto činnosti si poté mohli sami vyzkoušet přímo v terénu a nebo na trenažérech. Silný dojem pak vyvolala návštěva v lužních lesích, kterými je provedl a s problematikou hospodaření seznámil vedoucí lesní správy Strážnice Ing. Pípal.

Sami srbsí kolegové konstatovali, že náš způsob hospodaření je na vysoké úrovni. Výsledný dojem našich zahraničních kolegů shrnul jeden z pedagogů, který se rozhodl studovat obor na lesnické fakultě v Brně: „Takové bohatství bych chtěl pomoci přenést do naší vlasti“.

V rámci projektu se účastníci mohli seznámit i s historií naší země a regionu, prohlédli si město Brno a celou delegaci pak přijal náměstek hejtmána Jihomoravského kraje Dr. Poledňák. Ten zdůraznil význam rozvoje takovéto spolupráce a vzájemné pomoci mezi Jihomoravským krajem a Šumarijským okruhem. Bohatá historie naší země zapůsobila na hosty zejména při prohlídce hradu Buchlov a zámku v Lednici. Takovými památkami, jak sami hosté potvrdili, Srbsko neoplývá.

Vedle bohatých vzpomínek, upomínkových dárků a suvenýrů si naši už nejen hosté, ale i přátelé, odvezli také učební programy našich oborů, které hodlají využít ve své školní praxi. Dále pak i návrh společného projektu naší pomoci na zřízení Centra vzdělávání dospělých lesních dělníků při Druhé technické škole v Kragujevaci. Zároveň budeme srbským kolegům nápomocni poskytnutím vzdělávacích programů pro jednotlivé kurzy.

Průběh celého projektu ukázal, že stejně jako jsou si podobná některá slova našich slovanských jazyků, tak stejně podobné jsou si některé naše zájmy a problémy. >>

Mgr. František Procházka,
SOUL Bzenec

Vstavače na Mokřadní louce u Jelenice

Letos jsme věnovali pozornost vstavači májovému. Napočítali jsme okolo padesáti jedinců a nafotografovali sérii digitálních snímků pro poučení a potěšení.

Český svaz ochránců přírody Pozořice již 25 roků úspěšně spolupracuje s Lesní správou Bučovice na obnově studánky, vyvěšování ptačích budek, sázení strom-

ků, budování naučných stezek. V roce 1990 nám pronajaly Lesy České republiky v údolí Hostěnického potoka loveckou chatu Jelenici pro pracoviště Ekostřediska mládeže. V kouzelném údolí potoka je mnoho přírodních zajímavostí, a tedy hodně příležitostí pro ochrannářskou činnost.

Mokřadní louku u Jelenice (5104 m²) eviduje referát Životního prostředí Brno-venkov jako významný krajinný prvek. Louka je v nivě Hostěnického potoka, jehož břehy lemují porost olše lepkavé. Na louce rostou vlhkomilná a mokřadní travnato-bylinná společenstva. Tužebníků jilmový, úpolín evropský, prstnatec májový, blatouch bahenní, kosatec žlutý a další.

Bohužel nebylo tomu tak v roce 1988, kdy jsme začali o mokřad, který jsme pak v roce 1994 od soukromníka

koupili, pečovat. Postavili jsme haťový chodník přes mokřad k studánce Jelenice, již jsme obnovili. Odstranili jsme vzrostlé náletové dřeviny a velké stromy padlé na louku, vyčistili potok i jeho přítoky a louku jsme začali kosit. V jižním cípu osluněné louky jsme v roce 1996 zřídili tůň pro obojživelníky. Výsledek byl překvapivý. Již v roce 1992 jsme zde zaznamenali 60 rostlin, převážně bylin. Výskyt a četnost jednotlivých druhů sledujeme. Letos jsme věnovali pozornost vstavači májovému. Napočítali jsme okolo padesáti jedinců a nafotografovali sérii digitálních snímků pro poučení a potěšení. Pozorujeme i mokřadní a bahenní ptáky, obojživelníky, raky, plazy, ryby a různé bezobratlé živočichy.

Nejen kosení louky, výměnu hatí, ale též údržbu chaty Jelenice a jejího okolí konají dobrovolníci. Také tomu tak bylo v roce 2002 a 2003, kdy Lesy ČR uskutečnily generální opravu chaty, na které se podíleli velkou měrou členové a příznivci ZO ČSOP a JUNÁKA z Pozořic a okolí.

Na závěr našeho rozjímání poslední zpráva o mokřadu, vstavačích a spolupráci s Lesy ČR: námi podchycený nový pramen na okraji mokřadní louky proměnila loni LS Bučovice v krásnou Pařezovou studánku. >>

Text a foto: Sylva a Zdeněk Kohoutovi a Aleš Tinka,
ZO ČSOP Pozořice

Cyklistický přejezd Orlických hor

Druhou červnovou sobotu se v Orlických horách uskutečnil první ročník sportovního a společenského setkání lesníků, jejich rodinných příslušníků a přátel „Cyklistický přejezd Orlických

hor“. O přípravu, kvalitní organizaci a bezproblémový průběh celé akce se postarali zaměstnanci lesní správy Rychnov nad Kněžnou s podporou a pochopením vedení podniku LČR, s.p.

V horském, po ránu trochu nevlídném, počasí se na 28 km dlouhou hřebenovou trasu z Panských polí na Šerlišský Mlýn vydalo 37 cyklistů v jednotlivých kategoriích a dvou hlavních skupinách – „z vítězí“ a „projedu se“. Skupina „potkám se“ zůstala v prvním ročníku neobsazena.

Nemalé úsilí i obdivuhodná fyzická účastníků při závodu zaslouží obdiv, ale při příjemném posezení s obědem, vyhlášením a oceněním všech zúčastněných mizela únava a smazávaly se výkonnostní rozdíly v družném hovoru starých i nově získaných přátel. Tak setkání splnilo náš záměr. Položili jsme pevný základ ke krásné tradici letního, sportovního společenského setkání lesníků v Orlických horách. >>

Ing. Jiří Beran, LS Rychnov n. K.

Nejen prací živ je člověk

S touto myšlenkou zorganizovala Lesní správa Jeseník s Jeseníckou lesnickou společností ve spolupráci s K1 Šumperk sportovní společenská setkání pracovníků všech lesních správ v působnosti krajského inspektorátu.

Dne 19. 5. 2005 to byly „Brokové střelby na vysoké věži“. Soutěž se uskutečnila na střelnici Sportovní střeleckého klubu v Písečné za účasti 66 pracovníků z K1 Šumperk a příslušných lesních správ tj. Javorník, Jeseník, Loučná n. D., Hanušovice, Ruda n. M., Šternberk a Prostějov. Na prvním místě se umístil p. Kopecký (Javorník) s 11 zásahy, na druhém místě p. Ščučka (Šternberk) s 10 zásahy a na třetím místě pak p. Dřímál (Prostějov) s 9 zásahy. S 0 zásahy se umístilo 11 střelců, s 1 zásahem 12 střelců, se 2 zásahy 10 střelců a se 3 zásahy pak 10 střelců.

7. června 2005 byl uspořádán „Přebor v minifotbálku o pohár ředitele K1“. Zastoupeny zde byly družstva z Javorníku, Jeseníku, Loučné n. D., Hanušovic, Rudy n. M., Šternberku a Prostějova. Vítězem se stalo družstvo LS Hanušovice, na druhém místě se umístilo družstvo LS Šternberk a na třetím místě pak družstvo LS Prostějov. V průběhu všech utkání bylo vstřeleno 39 branek, nejvíce v zápase Jeseník – Javorník (0:5) a Prostějov – Hanušovice (2:3).

Přátelská atmosféra při všech setkáních zvyšovala nejen soutěživost účastníků, ale podporovala zejména soudržnost všech kolektivů. >>

Ing. Jaromír Latner, CSc., LS Jeseník

Státní podnik Bavorské státní lesy zahájil svou činnost

Dnem 1. 7. 2005 vstoupil na evropskou lesnickou scénu nově založený státní podnik Bayerische Staatsforsten AöR (Bavorské státní lesy, s.p., zkr.BaySF), který vznikl na základě transformace bývalé Bavorské státní správy lesů (Bayerische Staatsforstverwaltung). Oddělením obhospodařování státního lesa od státní správy tak byla po 250-leté historii Bavorské státní správy lesů nastartována nová éra organizace bavorského lesního hospodářství. Slavnostního zahájení činnosti BaySF za účasti bavorského ministra zemědělství a lesů Josefa Millera se jako host zúčastnil rovněž generální ředitel Lesů ČR ing. Vladimír Blahuta.

Nový podnik sídlí v Regensburgu a v jeho čele stojí trojčlenné předsednictvo. Hlavním předsedou (obdobou fce GR) byl bavorskou zemskou poslaneckou sněmovnou zvolen Dr. Rudolf Freidhager, Rakušan, který dosud řídil oblast „evropského obchodu“ u Rakouských spolkových lesů (ÖBF AG). Druhým předsedou BaySF byl jmenován Reinhardt Neft, který připravil založení BaySF a předtím působil na Bavorském státním ministerstvu pro zemědělství a lesy v pozici ředitele referátu řízení LH a informační techniky. O ekonomický úsek se bude starat třetí z předsedů, Karl Tschacha, jenž dříve působil jako obchodní ředitel mnichovské firmy Krauss-Maffei Kunststofftechnik GmbH, podnikající mimo oblast LH. Jmenování všech členů vedení BaySF se, tak jako jmenování všech ostatních zaměstnanců BaySF, neobešlo bez výběrového řízení.

Celková výměra BaySF obhospodařovaného státního majetku činí cca 805 000 ha, z toho porostní půda cca 720 000 ha (cca 1/3 všech lesů v Bavorsku). Zbylých 85 tis. ha tvoří

ostatní plochy jako zemědělská půda, louky, vodní plochy, rašeliniště ap. Plánovaná roční výše těžby BaySF představuje cca 5 mil. plm. Plánovaný roční obrát státního podniku by měl dosáhnout cca 250 mil.

Z hlediska organizačního mají BaySF dvoustupňovou organizační strukturu. Z ředitelství v Regensburgu je tak přímo řízeno 41 lesních závodů, 4 závody lesní techniky, 2 školkařské provozy, 2 vzdělávací centra, samostatná jednotka informační a komunikační techniky v Mnichově a rovněž vlastní taxační kancelář v Bayreuthu. Ta bude pro BaySF zajišťovat výrobu LHP. Rovněž prodej dříví zůstává plně v režii Bavorských státních lesů stejně jako myslivecké hospodaření.

Podnik disponuje 2840 zaměstnanci, přičemž cca 1800 z toho pracuje v dělnických profesích. Většina těžebních prací (cca 70%) je tak i u nového podniku vykonávána prostřednictvím vlastních dělníků a těžební techniky. Důkladná rozvaha předcházela rovněž nastavení optimální velikosti revírů. Těch mají BaySF 558 a na jeden revír tak připadá cca 1290 ha lesa a cca 9000 m³ objemu těžby. I v budoucnu budou na revírech k jednodušším odborným činnostem, jako jsou např. vyznačovací práce ve výchovných těžbách do 40 let či příjem dříví, využíváni tzv. lesní mistři (dělníci s pozicí vedoucího pracovní skupiny a lesnickým mistrovským vzděláním).

Státnímu podniku „Bayerische Staatsforsten“ přejeme úspěšný start, do budoucna vše nejlepší a těšíme se na dobrou sousedskou spolupráci! >>

Za LČR Ing. Zdeněk Valný,
ředitelství Hradec Králové

6. konference organizací státních lesů v Evropě

Ve dnech 7.-10. června se uskutečnila v Lotyšsku v Jūrmale již 6. konference organizací státních lesů v Evropě. Zúčastnilo se jí celkem 22 evropských států, včetně těch lesnický nejvýznamnějších – zástupci Finska, Švédska, Rakouska, Německa, zemí Pobaltí, České republiky, Slovenska, Polska, Francie, Rumunska, Ruska aj.

Na pořadu jednání bylo celkem 5 témat:

- pokračující diskuse mezi organizacemi státních lesů a stakeholdery* – jak ji zdokonalit
- rozvoj managementu státních lesů ve střední a východní Evropě
- větrná kalamita ve Švédsku ve dnech 8.- 9. 1. 2005 – následky a poučení
- EU iniciativa organizací státních lesů
- benchmarking organizací státních lesů v Evropě

Hlavní cílem této konference bylo shromáždit představitele vrcholného managementu organizací státních lesů v Evropě, aby měli možnost prodiskutovat současný vývoj v organizacích státních lesů. Tato akce rovněž měla sloužit k posílení jednoty a vlivu těchto organizací na vývoj lesního hospodářství v rámci celé Evropy. Během konference jsme mohli vyslechnout řadu zajímavých přístupů k řešení problémů,

např. v oblasti práce s veřejností, vzájemné diskusi se stakeholdery, naplňování veřejného zájmu, přístupu k ochraně přírody a další. Poděkování za skvěle odvedenou organizaci celé akce patří našim lotyšským kolegům. 7. ročník této konference se uskuteční v září 2006 v Rumunsku. >>

*stakeholder = zainteresovaný subjekt, aktér

Ing. Vít Obrdlík,
Generální ředitelství LČR

Mezinárodní konference ACID RAIN 2005

V týdnu od 12. 6. do 17. 6. proběhla za účasti více než 600 účastníků z celého světa konference ACID RAIN 2005.

Mezinárodní konference zaměřené na výzkum vlivu kyselých dešťů se konají od roku 1975 každých 5 let. Letošní konference byla sedmou v pořadí, předchozí pořádaly státy USA, Norsko, Kanada, Velká Británie, Švédsko, Japonsko, následující v roce 2010 se uskuteční v Číně.

Konference proběhla pod záštitou Ministerstva životního prostředí ČR, Českého hydrometeorologického ústavu, Karlovy univerzity a České geologické služby. Partnerem konference byly i Lesy České republiky. Zahajovací projev přednesl předseda vlády J. Paroubek, dále v úvodu hovořili mj. ministr životního prostředí L. Ambrozek, senátor B. Moldan a senátor P. Smutný.

V průběhu konference proběhlo jednání v 25 sekcích, vybrané přednášky byly doplněny dalšími prezentacemi na informačních tabulích. Nejvíce se konference věnovala atmosférickým a depozičním procesům spojeným s okyselením půd a vod, dále problémům s ozónem a s těžkými kovy. Nedílnou součástí byl i výzkum vlivu imisí na zdraví lidí, ale i na poškozování materiálů a kulturních památek.

Uprostřed týdne proběhla hvězdnicová exkurze na 7 lokalitách v ČR, z toho pět v oblasti působení LČR (Krušné hory, Jizerské hory, Českomoravská vrchovina, Šumava, Slavkovský les), kde se účastníci měli možnost v terénu seznámit s měřeními prováděnými v České republice a také se způsoby hospodaření v lesích v naší správě.

V současnosti patří mezi nejvíce imisemi zatížené oblasti východ USA, západní a střední Evropa a jihovýchodní část Číny, ale i v dalších částech světa, zejména v tzv. rozvojových zemích, dochází k nárůstu poškozování. Kromě lokálního zatížení působí výrazné škody i dálkový přenos. Například ve Skandinávii se projevují škody působené britskými zdroji.

Od 50. let, kdy produkce sloučenin dusíku z průmyslových zdrojů překročila přirozenou produkci, se dusík spolu se sírou, jejíž průmyslová produkce je i přes pokles rovněž trvale nad přirozenou produkci, výrazně podílí na okyselení prostředí. například ve Skandinávii došlo vlivem okyselení vod k vymize-

ní ryb z toků. I z tohoto důvodu bylo před lety započato s vápněním toků, které napomohlo k návratu ryb zpět.

Současně se intenzivně rozvíjí výzkum schopnosti půd zadržovat dusík. Jedním z parametrů sledovaných v této souvislosti je i poměr uhlíku a dusíku. Z prezentovaných závěrů vyplývá, že při dosažení určitého poměru již půda není schopna dodávat dusík, a ten je vyplavován. Hnojení dusíkem proto u dusíkem nasycených půd nemá smysl. V této souvislosti se rovněž nabízí otázka, zda teorie o vlivu dusíku na zvýšení přírůstu je pravdivá, či zda se spíš nejedná o vliv výrazně vyšších teplot v měsících, kdy dřeviny prodělávají růst. Celá řada příspěvků byla věnována pokusům s hnojením a vápněním. Za zajímavý považují například fakt, že dodání deficitních živin zlepšilo jejich poměr v sušině asimilačních orgánů, ale pouze do určité výše.

Z ostatních problémů lze vyzdvihnout zejména vliv na lidské zdraví. Například vlivem přímého působení aerosolů ročně zemře přibližně půl milionu lidí. Výzkum proto pracuje na hodnocení tzv. kritických zátěží. V této souvislosti nelze nepřipomenout, že jsou to lesy, které se podstatnou měrou podílejí na odchytávání vypouštěných škodlivin. Za tuto funkci ale platí nemalou daň svým poškozování. Veškerá opatření ke zlepšení jejich zdravotního stavu proto neřeší příčinu, ale pouze zmírňují její důsledky. Jedním z opatření navrhovaných v České republice je i snížení imisního tlaku na les náhradou dřevin. Pominu-li otázky proveditelnosti i skutečné reálnosti naplnění očekávaných efektů s tím spojených, je potřeba si uvědomit, že nezačty-li vypuštěné škodliviny les, zatíží prostředí někde jinde. A zda tam nezpůsobí ještě větší škody, je velkou otázkou.

Celou konferenci se proto průřezově táhla myšlenka: snažíme se co nejvíce poznat dopady, abychom je dokázali zmírňovat, ale hlavním úkolem je trvale usilovat o odstraňování příčin. >>

Ladislav Půlpán,
Generální ředitelství LČR

Vznikla Nadace dřevo pro život

Dne 23. června 2005 oznámil vznik Nadace dřevo pro život na tiskové konferenci předseda správní rady nadace Ing. Tomáš Pařík. Ing. Pařík v rámci svého vystoupení představil vize nadace a následně její výkonný ředitel, Ing. Jan Řezáč, pohovořil o jejích hlavních programech a projektech.

Doc. Ing. Petr Kuklík, CSc. ze Stavební fakulty ČVUT v Praze a člen dozorčí rady nadace promluvil o historii vztahu člověka ke dřevu na českém území od nejstarších dob po současnost a poukázal na intenzitu, trvalost a blízkost vztahu mezi člo-

věkem a dřevem. O svoji osobní zkušenost se dřevem se s novináři podělil též ředitel divadla Na Fidlovačce Tomáš Töpfer, který je též členem správní rady nadace. Pozvání přijala řada novinářů ze všeobecných i odborných médií a v druhé polovině tiskové konference se rozvinula zajímavá diskuse.

Založení Nadace dřevo pro život předcházela řada příprav a jednání. Nadace je první svého druhu v lesnicko dřevařském odvětví České republiky. Její založení je reakcí na skutečnost, že se dřevo v důsledku historického vývoje posledních cca 60 let dostalo na okraj zájmu české společnosti a je stále a ze setrvačnosti nahrazováno neobnovitelnými materiály, jako jsou plasty, beton, ocel a další.

Česká republika nerozvíjí své dřevěné bohatství

Smyslem založení Nadace dřevo pro život je podpora využívání dřeva jako domácí, obnovitelné a ekologické suroviny. V současné době připadá na jednoho obyvatele ČR 0,23 m³ dřeva, což odpovídá jedné třetině využívání dřeva v sousedních zemích. Tím se řadíme na jedno z posledních míst v Evropské unii. Místo dřeva jsou stále preferovány ekologicky méně vhodné materiály jako plasty, železo, beton, jejichž výroba významně více zatěžuje životní prostředí.

„Dřevo se musí znovu stát přirozenou součástí našeho života“, řekl předseda správní rady nadace Ing. Tomáš Pařík na tiskové konferenci, a dodal: „Je nutno dostat dřevo z periferie našich zájmů a navrátit mu roli, kterou po staletí mělo v naší kultuře.“ K tomu by měla směřovat činnost Nadace dřevo pro život.

Nadaci založili vlastníci a správci lesů a významné dřevozpracující podniky. Cílem nadace je dlouhodobé a systematické informování veřejnosti o významu bohatství lesů pro společnost, způsobech péče o ně a možnostech rozvoje šetrného a ohleduplného využívání dřeva.

Nadace se bude věnovat především těmto oblastem:

1. Pomáhat vzdělávacím institucím rozvíjet úctu k přírodě a ke dřevu. Pomáhat rozvoji odborného lesnického a dřevařského školství, vědy a výzkumu.
2. Podílet se na revitalizaci civilizací narušeného životního prostředí, uchování přírodního bohatství a kulturního dědictví. Pomáhat trvale udržitelnému rozvoji venkovských oblastí, pro něž je bohatství lesů často nejvýznamnějším zdrojem jejich sociální a ekonomické prosperity.
3. Pomáhat rozvíjet ekologicky šetrné způsoby využití dřeva. Pomáhat chráněným dílnám a handicapovaným řemeslníkům zpracovávajícím dřevo. Napomáhat záchraně kulturních památek, které minulé generace zhotovily ze dřeva.

4. Pomáhat při realizaci projektů řešících podporu bydlení mladých rodin.

5. Informovat o ekologických způsobech péče o české lesy. Podílet se na utváření důvěryhodného vztahu veřejnosti k problematice ochrany životního prostředí, založeného na vzájemném respektu všech, kteří aktivně využívají krajinu a přírodní bohatství. Napomáhat zapojování občanů do rozhodování o věcech veřejných s důrazem na péči o životní prostředí.

Nadace bude v rámci jednotlivých programů vypisovat granty. O podmínkách a pravidlech jejich udělování se veřejnost více dozví v nejbližší době z internetových stránek nadace. Předpokládá se, že nadace na veřejné prospěšnou činnost vynaloží do konce roku 2005 částku do pěti mil. Kč. První granty budou vypsaný v září letošního roku.

„Naplněním činnosti nadace bychom rádi předali poselství o dřevu jako o krásném, přirozeném, ušlechtilém materiálu, který má své osobité kouzlo, má svou duši.“ řekl na závěr svého vystoupení člen správní rady Tomáš Töpfer. >>

ustavující zasedání Nadace dřevo pro život

Fakta o Nadaci

Správní rada: Ing. Vladimír Blahuta, Ing. Miloslav Konopík, Ing. Marcela Koubíková, Ing. Zbyšek Kulhánek, Ing. Jan Mičánek, Ing. Josef Myslivec, Ing. Tomáš Pařík (předseda), Ing. Jiří Pohloudek (místopředseda), Ing. Jan Rudolf (místopředseda), Ing. Václav Šebek, Tomáš Töpfer, František Vomočil.

Dozorčí rada: Doc. Ing. Petr Kuklík, CSc., Doc. Ing. Ladislav Slonek, CSc., Mgr. Aleš Růžička.

Výkonný ředitel: Ing. Jan Řezáč

Sídlo nadace: Kamýčká 1176, 165 21 Praha 6, Fakulta lesnická a environmentální, ČZU Praha

Zakladatelé Nadace: CE WOOD, a. s., Dřevozpracující družstvo Lukavec, Kronospan ČR, spol. s r. o., Lesní a rybniční správa Jeroným Colliredo Mannsfeld, Less, a. s., Lesy České republiky, státní podnik, LST, a. s., Trhanov, Mondi Packaging Paper Štětí, a. s., RD Rýmařov, spol. s r. o., Stora Enso Timber Ždírec, s. r. o., Wood Paskov, s. r. o.

Internetová adresa: www.drevoprozivot.cz

Ing. Jan Řezáč,
Nadace dřevo pro život

Vybíráme z tisku

Lesáci zvou školáky do lesa a každému slibují dárek
Mladá fronta Dnes
10. 6. 2005

Podobně jako v loňském roce připravil zlínský krajský inspektorát společnosti Lesy ČR soutěž pro žáky základních škol. Její účastníci musí v období od 1. do 27. června navštívit tři místa v lesích v okolí Zlína, získat na nich odpověď na soutěžní otázky a vyplnit hrací kartu. Malý dárek dostane každý z mladých účastníků, deset vylosovaných ještě i větší cenu.

Kůrovcové kalamity jsou zatím zažehnány, lesní hospodáři však stále sledují počasí
Kutnohorský deník
13. 6. 2005

Kůrovcová kalamita na několika desítkách hektarů lesa nedaleko Soutic je zažehnána. Odvrátit se jí povedlo pracovníkům Lesní správy Kácov, teď už záleží na počasí. Kalamita vznikla poté, co českorakouský podnikatel Jan David Horský neošetřil napadenou část lesa.

Chladno zvětšilo naděje lesníků v boji s kůrovcem
Mladá fronta Dnes
14. 6. 2005

Chladné počasí minulých dnů výrazně zvětšilo naděje lesníků v letošním boji s nebezpečným škůdcem kůrovcem. Při chladném počasí se totiž kůrovec nerojí. "Zatím to vypadá, že kůrovce letos zvládneme a žádný zásadní problém nebude," řekl specialista na ochranu lesa z hradeckého ústředí Lesů České republiky Ladislav Půlpán.

Kartouzka zůstane lidem na očích
Mladá fronta Dnes
14. 6. 2005

Pozůstatky kartuziánského kláštera u Dolan na Olomoucku zůstanou nad zemí. Majitel pozemku, společnost Lesy České republiky, je nakonec oplotí. "Nebudeme nic zavázet. Chceme, aby tato památka zůstala přístupná očím veřejnosti. Na druhé straně však musíme zajistit bezpečnost návštěvníků," řekl mluvčí Lesů ČR Lubomír Šálek.

V lesích začíná ubývat modřínů
Rovnost - Brněnský deník
21. 6. 2005

V lesích Vysočiny ubývá modřínů. Během pěti let lesníci snížili výsadbu téměř o dvě třetiny na loňských necelých 13 hektarů. Požaduje to legislativa, protože modřín není původní dřevinou.

Nejrychleji odhalí lesní požáry letecká hlídka
Benešovský deník
23. 6. 2005

Kvůli zvýšenému riziku lesních požárů drží lesníci a lesáci požární hlídky, sledování lesů zajišťuje také letecká hlídka. "Máme zajištěnou leteckou hlídkovou službu, která vylétává z Ruzyně na vyžádání krajského inspektorátu v Brandýse nad Labem," říká ředitel Lesního závodu Konopiště Lesů České republiky Miroslav Jankovský.

Hlubocká škola končí rok tradičně v lese
Českobudějovické listy
24. 6. 2005

Již třetí rok po sobě věnovala hlubocká základní škola jeden z posledních dnů před předáním vysvědčení výpravě do Staré obory. Akce oblíbená především u mladších dětí se opět setkala s úspěchem. "Odečtu-li žáky, kteří jsou právě na školním výletě a ty, kteří se dnes omluvili, účastní se jí téměř čtyři stovky dětí. Nemá to chybu," děkoval pořadateli dne s Lesy ČR v oboře ředitel školy Jaroslav Schmied.

Barborka se pyšní pasováním
Listy Pelhřimovska - Vysočina
27. 6. 2005

Od soboty zdobí lípu Barborku u stejnojmenné hájovny deska, která upozorňuje na Významný strom Lesů České republiky v roce 2005.

Vyšebrodští otevřeli naučnou stezku
Českobudějovické listy
25. 6. 2005

Vyšší Brod - Nová naučná stezka kolem Vyššího Brodu od včerejška ukazuje výletníkům zajímavá místa. Okruh, který volnou chůzí trvá zhruba hodinu a půl, zvládnou i důchodci a malé děti. Právě děti ze základní školy jako první včera otestovaly trasu, kterou připravily státní podnik Lesy ČR spolu s městem a zejména vedoucím tamního infocentra.

Vandalismus už dorazil i do lesa
Českokrumlovské listy
4. 7. 2005

Oblíbeným místem vandalů se stala v poslední době nová odpočívadla, která Lesy ČR nechaly umístit podél cest. "Zanechávají tu spoustu odpadků včetně prázdných lahví a ničí zastřešené sezení. Do dřeva vyrývají nápisy či obrázky, a co se už vůbec nedá pochopit, nedávno nám kdosi na několika místech poničil a částečně i strhal krytinu ze stříšek," zlobí se hlubocký lesní správce Jan Zasadil.

Lesy investují stovky milionů
Ústecký kraj
11. 7. 2005

Teplice - Na zlepšení stavu porostů v Krušných horách investují Lesy ČR řádově desítky až stovky milionů korun ročně. Lesy v Teplicích spravují lesní pozemky o rozloze přibližně 115 tisíc hektarů a další 3 tisíce hektarů pozemků jsou vodní plochy a jiné.

Nové odborné publikace a knihy z oboru lesnictví a příbuzných oborů

Lesnické hospodaření v Jizerských horách

Marian Slodičák a kolektiv
Vyd. LČR, s.p., Hradec Králové,
a VÚLHM Jíloviště-Strnady, 2005,
v edici Grantová služba LČR

Turistika a sporty v lesních majetcích a hospodaření v nich

Sborník referátů ze semináře, Bedřichov
(v Jizerských horách), 1. a 2. 6. 2005.

Přezimovací obůrky a oblasti chovu

Sborník referátů ze semináře, Špindlerův Mlýn, 14. a 15. 6. 2005.

Hospodaření ve 40 let nepřístupném pohraničním prostoru Novohradské hory

Sborník referátů ze semináře, Kaplice, 21. 6. 2005.

Pasování lípy Barborka

Sborník referátů ze semináře, Častov u Pelhřimova, 25. 6. 2005.
Výše uvedené sborníky vydala Česká lesnická společnost, Praha, 2005

Lesy královského města Pelhřimova

Vyprávění o historii lesů královského města Pelhřimova, které autor sestavil podle skutečnosti, z pramenů a z literatury, obsahuje co možná nejvíce faktů nezbytných pro lesníka a dostatečně jasné souvislosti s denním životem pro nelesníka.

Vyd. Městská správa lesů Pelhřimov, s.r.o., v Lesnické práci, Pelhřimov, 2005

Myslivecká péče a lov černé zvěře

/z německého originálu "Hege und Bejagung des Schwarzwildes" z roku 2002/
Norbert Happ

Vyd. Mgr. Jiří Černý – Vydavatelství Víkend, Praha, 2005

Rozlišovací znaky dřevin (stromových taxonů)

František Fér a Pavel Alexandr

Publikace obsahuje základní informace

o 108 taxonech rostoucích v České republice, to je především o stromech domácího původu, ale i běžně se vyskytujících druzích introdukovaných - jehličnanech i listnáčích - řazených dle české nomenklatury.

Vydala Česká unie soudních znalců v lesním hospodářství, Kostelec nad Černými lesy, 2005, v edici Ekotechnica iuridica

Zájmové chovy a ochrana zvířat

Jana Spurná a Jiří Dousek

Vyd. LexisNexis CZ, s.r.o., Praha, 2004, v edici Kapesní příručky

Netopýři v lesním prostředí

/překlad podle časopisu "Landschaft als Lebensraum", svazek 4, z července 2001/

Informace a doporučení pro správce lesů.

Vyd. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR a Ministerstvo životního prostředí ČR, Praha, 2004

Metodická příručka pro praktickou ochranu netopýřů

Michal Andreas a Eva Cepáková

Vyd. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Praha, 2004

Přírodou a historií Valašskomeziříčska po naučných stezkách

Stručný průvodce informuje o pěti naučných stezkách.

Vyd. Český svaz ochránců přírody Valašské Meziříčí, 2004

Harmonie v rostlinách

O botanické škole Rudolfa Dostála

Vyd. Academia, Praha, 2004

Zvláště chráněné a ohrožené druhy rostlin Ústecka

Iva Machová, Karel Kubát

Vyd. Academia, Praha, 2004

Houby

Mirko Svrček

Knihy ze série "Malý průvodce" obsahuje po úvodních všeobecných kapitolách 448 fotografií hub s doprovodnými texty a s rozlišením na jedovaté, jedlé a nejedlé houby.

Vyd. Aventinum, Praha, 2002 (4. vydání)

Atlas ryb, obojživelníků a plazů České a Slovenské republiky

Jan Dungel, Zdeněk Řehák

Vyd. Academia, Praha, 2005

Savci Evropy a Středomoří

Luděk J. Dobroruka a Zdeněk Berger

Vyd. Aventinum, Praha, 2004

Etologie. Biologie chování zvířat

Zdeněk Veselovský

Vyd. Academia, Praha, 2005

Fauna ČR: Ptáci 2 - Aves (2 svazky)

Karel Hudec, Karel Šťastný a kolektiv

Fauna ČR - Ptáci 2 je reedicí svazků o ptácích z řady Fauna ČSSR. Vyd. Academia, Praha, 2005 (2., přepracované a doplněné vydání)

Právo v rybářské praxi

Jaroslav Poupe

Komentovaný výtah z právních předpisů byl zpracován nejsnazší a srozumitelnou formou

Vyd. LexisNexis CZ, s.r.o., Praha, 2005, v edici Kapesní příručky (dotisk 1. vydání)

Obecné rybářství

Karel Dubský, Jan Kouřil a Václav Šrámek

Vyd. nakladatelství Informatorium, Praha, 2003

Pstruhařství

Josef Pokorný, Zdeněk Adámek, Václav Šrámek a Jiří Dvořák

Vyd. Informatorium, Praha, 2003 (3., přepracované vydání)

Jiří Uhlíř

Rozloučení

Ač nebyl lesníkem, měl ke všem lesníkům blízko, ač nebyl lékařem, měl ke všem lékařům blízko.

Dne 7. července 2005 zemřel pan Jindřich Paseka, léčí-
tel ze Svatouchu, člověk s velkým „Č“.

Při své léčitelské praxi vydával hodně své osobní ener-
gie, zpět ji získával, mimo jiné hlavně v Jeseníkách,
které si velmi oblíbil a často navštěvoval. Ani zde však
nelenil, léčil všechny, kdo za ním přišli a kteří pomoc
potřebovali. Nikoho neodmítl, každého přijal, s každým
byl kamarád.

Za vše mu všichni lesníci z Jeseníků děkují. >>

Ing. Jaromír Latner, CSc.
LS Jeseník

V měsíci červenci a srpnu oslavili významná životní jubilea tito pracovníci LČR

Padesátiny

Pišvejcová Taťána JUDr.	Kl Brandýs nad Labem
Kičínková Marie	LS Přimda
Jakoubek Pavel	LS Stříbro
Fedák Michal	LS Litvínov
Vlášek Josef Ing.	ředitelství
Panzner Jiří Ing.	LS Šternberk
Jelínek Jindřich Ing.	ředitelství
Janouš Vlastislav	LS Žatec
Řehoř František	LS Hluboká nad Vltavou
Tichý Pavel	LS Nymburk
Pelikán Milan	LZ Kladská
Šmerda Hynek Ing.	Kl Hradec Králové
Bártíková Marie	LZ Dobříš
Bednářová Ludmila	LS Svitavy
Kalužík Ladislav	LZ Židlochovice

Šedesátiny

Lát Josef JUDr.	ředitelství
Petýrek Jaroslav Ing.	LZ Dobříš
Krakovský Zdeněk Ing.	LS Bruntál
Vaněk František	LS Železná Ruda
Kahánek Zdeněk	LS Frenštát p. Radhoštěm
Duchoň Stanislav	LZ Židlochovice
Krčál Josef Ing.	LS Třeboň
Borovka Pavel JUDr.	LZ Boubín

Všem jubilantům blahopřejeme a přejeme jim hodně
zdraví a spokojenosti.

Poděkování

Mateřská škola Ledňáček Hýskov
Družstevní 204, 267 07 Hýskov

Poděkování LS Nižbor za přípravu dne v lese pro děti MŠ Hýskov

V lese, v lese zeleném ...

Jednoho červnového dne přišla paní učitelka Lucka do školky a slavnostně oznámila: „Příští týden pojedeme do lesa do Nižbora.“ A tak začalo velké těšení. Jeli jsme místním autobusem asi 5 km. Na zastávce na nás čekal revírník z LS Nižbor pan Marcel Matoušek se svým jezevčíkem Ajaxem.

Po přivítání a krátkém rozhovoru o tom, co nás čeká a jak se máme v lese chovat, jsme se pomalu vypravili na lesní dobrodružství. Doprovázel nás revírník a současně sledoval, zda jdeme správně po předem označené trase a jestli jsme našli všechna ukrytá psaníčka. Psaníčka obsahovala úkoly s lesní tematikou, např. najít obrázky a pojmenovat zvířata; pojmenovat stromy kolem sebe a určit, zda jsou jehličnaté či listnaté; najít 3 různé šišky atd. Naučnou stezku pro nás připravil pan Rostislav Žampach, adjunkt z LS Nižbor. Nezapomenutelným zážitkem bylo, když děti našly v pařezu mloka skvrnitého, slepýše a sesbíraly i několik hub. Nejsilnějším zážitkem z tohoto dopoledne byla střelba ze vzduchovky do terče. Každé dítě si vystřelilo a pak bylo odměněno sladkostí. V cíli cesty nás čekaly odměny za správně splněné úkoly – pexeso, odznak, samolepky, pohledy se zvířátky a bonbony... Vyvrcholením celé akce bylo pohoštění. Samozřejmě ničím jiným než právě opékanými buřtíky. Děti odjížděly do školky příjemně unavené a plné dojmů i nových zážitků.

A tak ještě jednou upřímně děkujeme za příjemné dopoledne zaměstnancům LS Nižbor – panu ing. Davidkovi, panu ing. Šmídovi za poskytnutí propagačních materiálů a za spolupráci s naší MŠ Hýskov. Dále děkujeme panu M. Matouškovi a panu R. Žampachovi za perfektně vymyšlené a zorganizované dopoledne.

Všem přejeme mnoho úspěchů v osobním životě i v jejich krásném povolání. >>

S pozdravem, Anna Karmazínová a Lucie Matoušková
ředitelka a učitelka MŠ Hýskov

Prezentace na jihu Čech

Po několik let na sklonku prázdnin prezentovaly Lesy České republiky, s. p. svoji činnost na populární jihočeské výstavě Země živitelka. České Budějovice jako hostitelské město na chvíli ožily ruchem zemědělských strojů, motorových pil, bublajících bazénů a dechových kapel, které neodmyslitelně k této akci patří.

Po kratší odmlce se vracíme zpět do koloběhu výstav a zveme vás všechny, kterým zbude na konci prázdnin chvilka času, na českobudějovické výstaviště v termínu 25. 8. – 31. 8. 2005. Expozice bude jako vždy atraktivní, zaměřená na jihočeský region, potažmo Krajský inspektorát České Budějovice a Lesní správu Hluboká nad Vltavou. Malým bonbónkem na dortu bude nové představení Semenářského závodu Týniště nad Orlicí.

Celým duchem expozice se ponese slogan výstavy „Program 2000 po 5ti letech“. Doma potom nezapomeňte svoje nejmenší, protože za malou soutěž je u nás vždycky velká odměna. To se zrovna na konci prázdnin jako malá náplast před blížící se školou docela hodí. Přijďte nás podpořit a podívat se, jak to dělají na jihu Čech. Každá inspirace se hodí.

Poděkování

Základní škola Jeseník, Průchodní 154, Stanice mladých přírodovědců V Jeseníku dne 22. 6. 2005

I v tomto školním roce 2004/2005 jste nás podporovali drobnými věcnými cenami, které jsme použili pro děti jako odměny v korespondenční soutěži a dalších aktivitách.

Děkujeme panu Ing. P. Kučákovi, který s námi velmi ochotně spolupracoval na přípravě místního kola soutěže Zelená stezka – Zlatý list v přírodovědně-ekologických disciplínách a zabezpečil stanoviště Les. Dovolte, abychom Vám vyjádřili srdečné poděkování jako svým sponzorům, bez kterých by byla naše činnost značně omezena, a těšíme se na další spolupráci v novém školním roce 2005/2006.

S pozdravem, Vladislava Fačevicová

Informace ČLS

- 1) Odborné akce Využití výsledků inventarizace lesa, datum 22. 9. 2005
- 2) Odložený seminář Obnova lesa se zaměřením na přirozené způsoby obnovy se uskuteční na přelomu měsíce září – října 2005, termín bude upřesněn po dohodě s organizátory v Lipníku n. B. a v Hranicích
- 3) Lesnický podvečer 13. 10.: změna programu po odřeknutí přednášejících ze Šluknova – nový: Lesní železničky, přednáší Jiří Junek

p. Kubátová, organizační garant, tel.: 731 576 710, e-mail: cesles@csvts.cz

Výstava je pořádána ve spolupráci s MZe ČR, MMR a AK ČR

otevřeno denně 9.00 - 18.00 hodin

25.8.-31.8.2005

Vás zve na výstavu

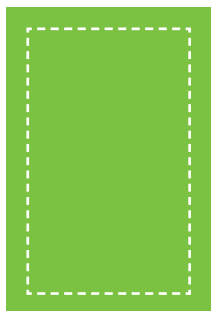
Budoucnost českého zemědělství a českého venkova

Tradičně je součástí výstavy soutěž Zlatý klas

Kontakt:
Výstaviště České Budějovice a.s.
Husova 523, 370 21 České Budějovice
Alena Křížová
tel.: 387714220, fax: 387714266
e-mail: krizova@vcb.cz
Ivana Navrátilová
tel.: 387714248, fax: 387714263
e-mail: navratilova@vcb.cz

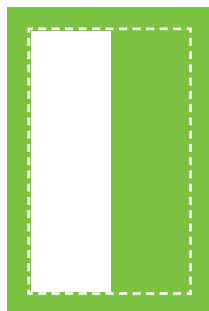
www.vcb.cz

Ceník inzerce časopisu Lesu zdar

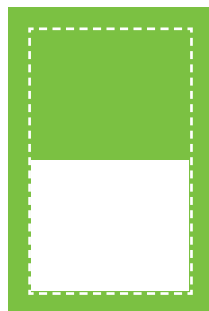
1/1

čistý formát: 210 x 297
zrcadlo: 170 x 251
20 000 Kč

1/2

čistý formát: 101 x 297
zrcadlo: 81 x 251
12 000 Kč

1/2

čistý formát: 210 x 148
zrcadlo: 170 x 129
12 000 Kč

1/4

čistý formát: –
zrcadlo: 81 x 129
8 000 Kč

Podklady inzerce, technické parametry:

- 1) data na CD, formát Illustrator EPS, spád 5 mm, všechny fonty převedeny do křivek, barevný prostor CMYK, bez přímých barev, bez správy barev a ICC profilů, bez průhlednosti, max. velikost souboru 100 MB + cromalin nebo digitální nátisk.
- 2) data na CD, formát PDF, spád 5 mm, PDF podle specifikací PDF/X-1a nebo PDF/X-3 pro komerční tisk, verze 1.3 (kompatibilita Acrobat 4), vložena všechna písma, barevný prostor CMYK, bez přímých barev, bez správy barev a ICC profilů + cromalin nebo digitální nátisk.

Podklady posílejte na adresu redakce: LČR, s. p., Redakce Lesu zdar, Přemyslova 1106, 501 68 Hradec Králové

ilustrační foto: J. Karas

Národní myslivecké slavnosti

25. – 26. 7. 2005

Národní zemědělské muzeum – lovecký zámek Ohrada u Hluboké nad Vltavou.

O víkendu 25.–26.7. 2005 se na loveckém zámku Ohrada u Hluboké nad Vltavou konal již pátý ročník Národních mysliveckých slavností (NMS). Byl to vpravdě svátek pro všechny milovníky přírody a všeho, co s ní souvisí.

Při zahájení letošního ročníku byl po zásluze odměněn ředitel zámku Ohrada pan Ing. Václav Kasal, který 25 let vedl tuto důležitou instituci umožňující vnímavému návštěvníkovi nahlédnout do minulosti a uvědomit si, jak někdy složitými cestami se ubíral vývoj v lesnictví, rybářství či myslivosti.

Zámecké sbírky a vše, co je zde k vidění, navozují atmosféru úcty k práci našich předků. Jejich poctivý přístup a snaha hledat řešení problémů jim svěřených odborností dýchne na člověka v každé místnosti zámku, z každé fotografie ať už významné vědecké kapacity nebo „obyčejného“ lesníka či rybáře.

Stejně odpovědně se k problémům dnešní doby stavěl také Ing. V. Kasal, a proto vznikly dříve Ohradské, dnes Národní myslivecké slavnosti. Jejich hlavní myšlenkou je přiblížit dnešnímu člověku krásy „řemesel“ spojených s přírodou – lesnictví, rybářství, myslivost, kynologie, chov koní a jejich využití, ale také výrobky ze dřeva, parohů, inspiraci umělců přírodou, která je vyjádřena hudbou, malováním obrazů atd. Je obdivuhodné, jak dokáže poměrně malý kolektiv pod vedením pro věc nadšného ředitele perfektně zorganizovat tak náročnou akci.

Snahou bylo též propojit minulost s přítomností a na této bázi vznikla spolupráce mezi muzeem – zámkem Ohrada a LČR Lesní správou Hluboká nad Vltavou, která trvá již několik let. Vzájemné exkurse i mimo obvyklou pracovní dobu nejsou vzhledem k nahuštěnému programu některých skupin hostů neobvyklé.

V rámci NMS zřídila LS Hluboká nad Vltavou na nádvoří zámku opět svůj stánek, ve kterém mohli návštěvníci slavností vidět trofeje jelenů, daňků, muflonů či kňourů. Zaměstnanci LS jim poskytli informace o možnosti lovu v námi spravovaných režijních honitbách, rozdali v případě zájmu reklamní tiskoviny a vážnějším zájemcům také ceník lovu. I přes tradiční střídavou nepřízeň počasí byl zájem o naši expozici nemalý a trofeje zde vystavené sloužily často jako pozadí pro fotografie návštěvníků všech věkových kategorií.

Mimo jednu z hlavních cen pro národní soutěž ve vábení jelenů – odstřel daňka dostaly nejen sladkou odměnu od LČR, s. p. také děti, které v blízkosti vstupu do zámku soutěžily v nejrůznějších znalostních i sportovních disciplínách.

Závěrem chceme ještě jednou poděkovat Ing. Václavu Kasalovi za jeho obětavou práci, do které často zapojil celou svoji rodinu, a vyslovit naději, že dobrá spolupráce bude mezi LČR, s.p. LS Hluboká nad Vltavou a Národním zemědělským muzeem – loveckým zámkem Ohrada pokračovat i za nového vedení. >>

Text a foto: Ing. Jan Zasadil, lesní správce, LS Hluboká nad Vltavou
Ing. Jaroslav Karas, generální ředitelství LČR

2005

ROK LÍPY

Lesy k užívání, lesy k užitku